

Woordelijk verslag vergadering commissie Samen wonen 23 april 2024

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond, ik open deze extra vergadering van de commissie Samen Wonen en ik heet u allemaal hartelijk welkom. Zowel de commissieleden als de portefeuillehouder, alle ambtenaren en de raadsleden op de publieke tribune en van ambtelijke zijde. En als het nog publiek komt, op voorhand. De meeluisteraars thuis. Ik heb geconstateerd dat alle fracties vertegenwoordigd zijn, met uitzondering van Burger op 1. Het onderwerp vanavond dat staat op de agenda en dat is dat is participatie en hoogbouw. Ik wil u een raadseltje meegeven. Dat ga ik aan het eind van de avond beantwoorden. Dat is: wat is de ultieme vorm van hoogbouw? De agenda is uitgereikt van tevoren en heeft iemand daar nog opmerking of commentaar op? Dat is niet het geval, dan is die bij deze vastgesteld.

2. Spreekrecht voor hen die zich hebben aangemeld

De voorzitter: Gaan we naar het spreekrecht. Van het recht wordt hedenavond geen gebruik gemaakt.

3. Concept Participatiestrategie Omgevingsvisie

De voorzitter: Gaan we naar het agendapunt concept participatiestrategie. Dat is voor meningsvorming en er zal eerst een toelichting gegeven worden door wethouder Van der Duijn Schouten. Die wordt aan beide zijden bijgestaan. Aan de ene kant mevrouw Bos en aan de andere kant de heer Verhoeven. De overige ambtenaren zal ik bij het volgende agendapunt welkom heten. Mijnheer Van der Duijn Schouten, aan u het woord.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel voorzitter. Uw raad heeft een tijdje terug de startnotitie voor de actualisatie voor de omgevingsvisie vastgesteld. Daarin zijn een aantal stappen benoemd en de eerste stap is...Er is ambtelijk een hoop werk gezet, maar de stap die we met u zetten is vanavond dus dat wij met u de participatiestrategie zoals we die opgesteld hebben bespreken. Althans, concept heeft het college vastgesteld en vanuit die strategie gaat straks de aanbestedende partij, samen met ons ambtelijk apparaat een participatieplan maken. Maar voordat we als college die participatiestrategie definitief maken vinden we het fijn om te horen hoe u daarnaar kijkt en of u nog aanmerkingen, suggesties heeft die wij wellicht dan ook mee kunnen nemen. Een ander onderdeel van die, dat is dan gelijk agendapunt 4, maar dat voorkomt dat ik straks weer een toelichting moet houden en omdat die dingen zo nauw met elkaar verweven zijn, allebei die kader van de actualisatie van de omgevingsvisie, een visie op hoogbouw. Daarin willen we graag vanavond met name bij u wat informatie ophalen in het kader van: hoe vindt u nou dat we met hoogbouw in Ridderkerk om moeten gaan? U heeft daar een stuk van de presentatie al meegekregen. U heeft ook aan de voorkant gezien dat we een aantal vragen hebben geformuleerd waar we hopelijk deze avond een antwoord op kunnen krijgen hoe een deel of een groot deel of een

meerderheid van u daarnaar kijkt. Zodat wij dat ook straks mee kunnen nemen op het moment dat we die visie op hoogbouw verder uit gaan werken. Maar eerst nu de participatiestrategie. Die heeft u gehad en ik ben wel benieuwd hoe u daarnaar kijkt en of er nog zaken zijn die u als commissie mee wil geven aan het college voordat we die straks definitief gaan maken. Dat was het wat mij betreft voor nu voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder en inmiddels is Burger op 1 ook aangeschoven. Dus alle fracties zijn vertegenwoordigd. Hartelijk welkom mevrouw Van Nes-de Man. Dan is er nu gelegenheid om vragen te stellen vanuit de commissie. Ik ga inventariseren wie het woord wil en hoeveel vragen u heeft. De partij van de Arbeid drie, de VVD vier, Echt voor Ridderkerk één. Mevrouw...Burger op 1 twaalf stuks. Mijnheer Kooijman twee ChristenUnie, CDA twee. Dat is het dan. Dan heet ik hartelijk welkom mevrouw Hanneke Emmerich. U bent niet voor het eerst in de commissie, maar wel voor het eerst in de commissie Samen Wonen en u krijgt als eerste het woord voor uw ene vraag.

Mevrouw Emmerich: Dank u wel voorzitter. Allereerst vind ik de concept participatiestrategie een duidelijk stuk. De enige vraag die wij als fractie hebben is of na inspraakbijeenkomsten het mogelijk is als raad om daar ook verslag of dan wel een samenvatting van te krijgen?

De voorzitter: Voor ik de wethouder het woord geef wil ik nog zeggen dat dit dus de vragenronde is en dat hierna een ronde komt voor meningen. Om vergissingen te voorkomen. Het woord is aan de wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Van al die participatie bijeenkomsten worden verslagen gemaakt en die zullen uiteindelijk ook deel maken van het eindproduct wat aan u wordt opgeleverd. Dus daar komt dat allemaal weer in samen. We willen dat natuurlijk ook voor onszelf inzichtelijk hebben, ook richting de deelnemers om daarin enigszins ook te toetsen of we dat op een goede manier meenemen. Dus ja, die verslagen komen er en die worden uiteindelijk ook met u gedeeld.

De voorzitter: Met dat antwoord zal u vast tevreden zijn. Gaan we naar de heer Kooijman, ChristenUnie. Twee vragen.

De heer Kooijman: De eerste vraag dat ging over even de participatieladder die hier ook weer in genoemd staan. Het kan zijn dat ik er overheen gelezen heb, maar het was me niet helemaal helder welke treden we nu beogen. Er stond wel in ieder geval een zinnetje in van: doorgaans geldt hoe hoger dat participatieniveau, hoe meer tijd en aandacht er voor nodig is. Ik was benieuwd of dat wel zo is? Want uiteindelijk bovenaan is het zelf organiseren, dan hoeft je als gemeente weinig te doen volgens mij. Maar misschien daar nog een toelichting op? Het tweede waar ik een vraag over had, met name richting inwoners, maar dat kan voor meerdere belangenorganisaties gelden. Ik denk aan de aan de BIS of wat dan ook. Op welke manier denkt het college die mensen te kunnen betrekken hierbij? Want stel dat ik aan mijn burens ga vragen van: joh er komt een bijeenkomst over de omgevingsvisie actualisatie, misschien ook wat voor jou. Dan denk ik dat mijn burens, en niks ten

nadele van hen, maar dat ze zeggen van: wat moet ik daarmee? Dus op welke manier denkt het college toch mensen te kunnen enthousiasmeren om in deze fase mee te praten?

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Uw eerste vraag: die niveaus die variëren. Daarachter zit een bijlage bij waarvan van een hele hoop stappen de participant staat en de wijze en het participatieniveau zeg maar even. Heel veel, informeren. Dus dat dat is niet één sec niveau. Uiteindelijk zal het niet meebeslissen worden, want dat staat ook in het stuk. Uiteindelijk stelt uw raad stelt die omgevingsvisie vast, dus daar ligt die beslissingsbevoegdheid. Het zelf organiseren wordt het dus ook niet. Met alle respect, ik denk dat we uw raad daar niet mee moeten belasten, maar dat wij dat beter voor u kunnen doen. Vervolgens voor die andere stappen staat dat eronder. Hoe we die buurt gaan enthousiasmeren om te participeren? We gaan mensen natuurlijk niet aan de haren bijtrekken, maar er komt wel een participatieplan waar we ook daarin wat meer concreter dat hopen te maken. Dat gaan we ook met u delen. Maar dat is op dit moment natuurlijk nog niet helemaal uitgewerkt.

De voorzitter: Heeft u zo voldoende advies gehad om te gaan met uw burens, mijnheer Kooijman?

De heer Kooijman: Ik heb net gehoord dat ik nog op een plan kan wachten waar het dan iets nader staat weergegeven, dus dat wacht ik dan nog maar eventjes af. Misschien moet dat eerst even afwachten en misschien is daarmee mijn vraag wel beantwoord.

De voorzitter: Helder. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1 wil stapelen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, scheelt er straks weer eentje. Even doorborduren op wat de heer Kooijman zei wat inderdaad in het stuk staat: hoe hoger in het participatieniveau, hoe meer tijd en aandacht. Ik vind dat eigenlijk wel een redelijk negatieve insteek. Het is eigenlijk van hoe hoger...Ik lees het een beetje dan af en toe met een negatieve bril op waarschijnlijk van: dat is alleen maar lastig dus dat doen we niet. Dat kan toch de insteek niet zijn. Ik ben benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt. Klinkt als een mening...

De voorzitter: Dat klinkt als een mening. Kunt u uw vraag nog iets neutraler formuleren, want dan kan u straks uw gevoelens daarover uiten.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik ben benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt. Ik vind een negatieve insteek, maar ziet de wethouder het ook zo? Want dan krijg je natuurlijk een vervolgstap van: kan je het dan anders gaan formuleren straks? Dus ik ben benieuwd of de wethouder dit ook zo ziet.

De voorzitter: We gaan kijken hoe de wethouder hiermee omgaat.

De heer Van der Duijn Schouten: Wij hebben hem zeker niet negatief bedoeld. We hebben getracht de strategie neer te zetten en een aantal feitelijkheden daarin te verwoorden. Ik zou iedereen toch

vooral op willen roepen om dit vooral als een positief stuk te bejegenen, want wij hebben het niet negatief bedoeld. We willen juist die participatie goed doen en de mensen er goed bij betrekken. Maar ook aan onze verwachtingsmanagement kan daar wel helder in zijn wie, wat, wanneer kan verwachten om aan het eind die teleurstelling te voorkomen.

De voorzitter: Tot zover. Dan gaan we naar de heer Mijnders, CDA. Twee vragen.

De heer Mijnders: Dank u wel voorzitter. Ik heb het niet kunnen terugvinden, dus vandaar dat ik de vraag nog een keer stel. Mijn twee vragen gaan over de visie op agrarische gronden. De eerste is: wat houdt precies de visie op agrarische gronden in en wat is het doel daarvan? De tweede is: op welke manier, wat verwacht u als college bij de participatie rondom agrarische gronden? Is het dan voornamelijk, wat ook genoemd is, de agrariërs en hun toekomstbeeld en alles eromheen of is het meer dat mensen zien van op agrarische grond zouden we deze ontwikkelingen kunnen doen? Ben even benieuwd van...Voordat je gaat participeren heb je ook vaak al een doel, een richting waar je graag naartoe zou willen, welke input je zou willen halen. Welke input zou het college nou graag willen hebben of horen bij de visie agrarische gronden? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Ik zit even een beetje of dit wel de agenda is, want het is nu participatie in het algemeen en we hebben niet over de visie op agrarische gronden. Dus ik heb het idee dat we deze vraag beter kunnen parkeren tot later, tenzij u er iets algemeen van maakt.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, op zich snap ik hem wel, want ik heb toen dit stuk bij mij in het PO kwam dezelfde vraag gesteld: hoe zit...Want we gaan nu met die hoogbouw visie aan de gang en daar ligt vanavond wat voor en met die visie op agrarische gronden niet. Dat komt omdat wij voor hoogbouw, dat komt later op de avond ook nog, maar is het echt wel zoeken van wat vindt u nou eigenlijk hoog? De één vindt drie hoog, de ander vindt zes hoog, de ander vindt het bij twaalf pas hoog. Dus daar zijn we echt wel ook nog met elkaar straks op zoek naar een stukje definitie. Voor agrarische gronden is het wat ons betreft aan de voorkant redelijk helder, want we hebben in het bestemmingsplan is iets agrarisch of het is niet. We weten ook wel waar we in Ridderkerk op dit moment agrarische gronden hebben. Hoe dat qua participatieplan er straks uit gaat zien, dat moet in het plan ook weer landen. Alleen wij zeggen wel: het is natuurlijk een beetje raar als je een visie op agrarische gronden gaat ontwikkelen en daar agrariërs zelf niet bij betreft. Maar vervolgens zal in die bredere participatie ook wel aan omwonenden en dergelijke gevraagd worden om input daarop als ze die willen geven. Maar dat zal meer concreet straks in het participatieplan moeten landen. Dan is de bedoeling dat u straks ergens in juli, dan gaan we weer gezellig met zijn allen bij elkaar komen en dan zal er wat concreters liggen richting hoogbouw waar u vanavond de input voor gaat leveren. En zal er ook iets concreters al liggen voor die agrarische gronden met daarin ook de eerste resultaten van de participatie. Maar ook daarin is het, we willen met elkaar een beeld vormen: wat willen wij als Ridderkerk met de agrarische gronden die we hebben? Dat zal ook niet voor ieder agrarisch plekje hetzelfde zijn, dus daar hopen we informatie over op te halen. En uiteraard hebben we daar zelf ook weleens gedachten bij.

De voorzitter: De heer Mijnders mag reageren en daarna gaat mevrouw Ripmeester stapelen. Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Dank u wel voorzitter. Ik begrijp uw opmerking voorzitter. Alleen inderdaad wat de wethouder ook aangeeft: we hebben het niet eerder over deze visie gehad, maar we gaan wel een participatiestrategie opstellen hoe we met deze visie aan de slag gaan. Dus dan willen wij als CDA-fractie weten: leuk zo'n participatiestrategie, maar wat houdt eigenlijk die visie in waar we het over gaan hebben? Dank aan de wethouder voor de reactie. Het is wel wat helderder. Willen we nog één vervolgvraag stellen, toch ook nog over die visie op agrarische gronden. Wordt dan onder andere ook betrokken bij de toekomst van de agrariërs zelf? Dus als je als college met agrariërs gaat spreken, dat je ook in gesprek gaat met agrariërs van: hoe ziet uw toekomst eruit en hoe kunnen we het bedrijf rendabel houden? Ook richting de toekomst. Er zitten natuurlijk een hoop agrariërs ook in Ridderkerk met zorgen over de toekomst. Wordt zoiets dan ook bij de visie op agrarische gronden betrokken? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Wethouder, u mag eerst het antwoord geven.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, wij zullen eerst met elkaar kijken waar we omgevingsvisie technisch vinden wat waar moet landen. Als wij denken dat ergens een agrariër op een plek is, omdat dat ook vooral agrarisch moet blijven. Als dan vervolgens die agrariër ermee wil stoppen, dan volgt dat daar weer uit. Maar we gaan dat niet leidend maken bij onze visie. De volgorde zal andersom zijn. Het is niet zo dat waar de tuinder weg wil wij per definitie ook iets anders gaan doen en andersom. Als een agrariër het op een gegeven moment niet meer rond geborduurd krijgt...We doen best een hoop om ondernemers in de gemeente te stimuleren, te faciliteren. Maar die vraag kan natuurlijk zo divers zijn dat ik op voorhand niet weet of wij daar iets mee kunnen en of dat aan de gemeente is om die agrariër dan ook weer in zijn bedrijfsvoering vooruit te helpen.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, u mag nog één keer reageren als u wilt. Anders gaan we naar mevrouw Ripmeester.

De heer Mijnders: Ik kom er op een later moment op terug. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Ik heb geen stapelende vraag, ik heb een verduidelijkende vraag. De wethouder gaf net aan van de participatie rond de visie. Als er plannen zijn, dan praten we natuurlijk met de agrariërs en dan gaan we in later stadium de omwonenden daarin betrekken. Heb ik dat goed begrepen? Zit er een soort volgordelijkheid in? Als dat zo is, betekent dit dan ook wat voor de prioritering of voor de weging? Of is er een plan en gaan we dan tegelijk met alle stakeholders in gesprek? Dat is me niet duidelijk.

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel voorzitter. Zoals eerder aangegeven, er ligt nu een strategie voor en daar staat in met wie we allemaal in gesprek willen. Dat betekent dat ook voor de agrarische gronden we uiteraard met de agrariërs in gesprek gaan en met de omgeving. En dat is niet per se in die volgorde of volgordelijk of rangordelijk. Ik heb ook aangegeven dat het concrete plan daarvoor nog uitgewerkt moet worden op een later moment. Het gaat er voor nu om wie we daarbij willen betrekken en hoe die volgorde zal zijn. Daar heb ik nu nog geen mening bij. Zoals eerder aangegeven is het denk ik logisch, als je een visie gaat vormen op agrarische gronden, dat je daar in ieder geval ook de agrariërs bij betreft. Ieder ander die in heel dat uitgebreide strategische plan staat, die mee mag participeren. Ik bedoel, niemand wordt daarin ook ontzegd om ergens mee te doen.

De voorzitter: U mag reageren en anders mag u doorgaan met uw vragen die u wilt stellen. Dat mag mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen als we met een visie komen en een agrariër zit daar goed, dan is dat best. Maar als wij nou met de visie komen van dat is een prachtige plek voor woningbouw en er zit een agrariër, gaan we het dan ook niet omdraaien dat we naar de agrariër gaan van eigenlijk willen we hier woningen bouwen, terwijl hij zegt ik zit hier goed?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Ja, dat kan natuurlijk gebeuren, maar als vervolgens die agrariër een stuk grond heeft en daar wil blijven, dan blijft hij daar zijn ding doen. Tot we het zo noodzakelijk vinden, misschien richting onteigening, maar daar is natuurlijk totaal geen sprake van. Ik bedoel, wij gaan niet iemand dwingen om daarmee te stoppen. Het zijn hun gronden. En ja, dat wij ergens woning willen, de agrariër wil het niet. We kunnen allemaal hypothetische situaties nu gaan bedenken van wat als, wat dan. Er ligt nu een participatiestrategie voor waarin wij met u delen hoe wij heel Ridderkerk in zijn breedte ergens bij willen betrekken. Daar is waar het nu over gaat. Dus ik ga ook niet vanavond met allerlei als dan situaties over wat mogelijk straks in die omgevingsvisie gaat landen. Daar kunnen we allerlei speculaties gaan doen wat weer allerlei ideeën en beelden opleveren, dat vanavond helemaal niet waar sprake van is. Dus ik zie niet in hoe uw vraag in deze bijdrage of wat dat voor u dan zou moeten betekenen in de participatie, dan hoor ik het graag.

De voorzitter: Dan gaan we terug naar mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid. U had drie vragen, stelt u maar de eerste twee.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. De doel van de Omgevingswet is om burgers vroegtijdig te betrekken bij de planvorming in de gemeente. Wij zitten met dat woord vroegtijdig. Wanneer gaat u dan mensen betrekken bij de planvorming? Is dat als het plan al ongeveer definitief is of vormgegeven is? Wanneer gaat u de mensen informeren en daarbij betrekken? Ook dat hoort bij de vroegtijdigheid. Inwoners hebben de meeste invloed wanneer ze zich verenigen, wanneer ze zich als groep een beetje massa hebben, wanneer ze gaan inspreken. Daar is dus wat tijd voor nodig.

Hoe zorgt u dat mensen zich kunnen organiseren? Dat is één ding. Tweede vraag. En daaraan gekoppeld... O nee, de derde vraag komt later. Sorry. Twee vragen.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Ja, hoe gaan we dat tijdig doen? De eerste stap die we nu in deze actualisatie van de omgevingsvisie zetten, is dat we met onze strategie voor die participatie komen en de volgende stap is dat er een participatieplan komt. Dus veel eerder dan dit had denk ik ook niet gegaan met betrekking tot die actualisatie zoals die nu voor ligt. Ja, hoe wij ervoor gaan zorgen dat inwoners zich verenigen? Ik denk dat, nogmaals we hebben een strategie, er komt straks een plan en dat iedereen die het nodig vindt om zich in dat kader te verenigen daar de ruimte voor heeft. Sterker nog, u ziet ook dat de partijen die wij hierbij betrekken heel vaak al verenigde inwoners zijn in de lijst die er staat. Er staat geen individuen in. Dat zijn allemaal organisaties of verenigingen. Dus ik denk dat daar al in een ruime mate aan wordt voldaan.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. De mening komt later. De derde vraag is over hoe gaan we de verschillende dingen wegen bij deze omgevingsvisie? We zetten verschillende methodes in. Maar goed, we hebben ook de opdracht als democratisch orgaan om de minderheden te beschermen. Dus hoe gaan we dan de verschillende middelen wegen? De verschillende methodes en middelen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Methodes en middelen wegen. Wij gaan participeren en wij gaan uiteindelijk de opbrengst van die participatie wegen. En dan gaan wij een afweging maken. We gaan dat uiteindelijk in onze omgevingsvisie, wat ik net al heb gezegd, er komen participatie verslagen. Daar komt in hoe wij daar een afweging hebben gemaakt. Uiteindelijk gaat u als raad die actualisatie vaststellen. En als uw raad vindt dat er een andere afweging in gemaakt moet worden, dan staat u daar uiteraard vrij in.

De voorzitter: Voldoende?

Mevrouw Ripmeester: Er is antwoord gekomen, dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Borst van de VVD. U had vier vragen, twee om twee.

De heer Borst: Dank voorzitter. Wij kunnen ons heel erg vinden in die verschillende mate van intensiteit in deelname. Want wat ons betreft vragen verschillende groepen nu eenmaal om een andere benadering in participatie. En dat wordt gereflecteerd in het stuk. Maar die intensiteit moet dan wel passen bij wat nodig is om zo'n doelgroep gehoord te laten voelen. En betrokken te laten voelen. En wij vroegen ons af: hoe passen die doelgroepen nou op die verschillende mate van intensiteit, als dat al op die manier op elkaar te passen is? En wat vraagt dat nou van ons als

gemeente in de manier van toepassen van zo'n intensiteit? En is dat in de praktijk straks ook goed mogelijk? Dat waren de eerste twee.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: U heeft gezien, we hebben dat in die strategie ook opgedeeld in verschillende intensiteit in deelname. En dat is natuurlijk met name aan de deelnemer hoe die daarin wil opteren. En het is uiteindelijk aan de participant of die dat als geïnteresseerde een keer meedenkt of dat hij wat zwaarder erbij betrokken wil zijn of dat hij er bovenop wil zitten. We zien dat in andere participatieprocessen ook. De een wil van voor tot achter continu, ander vindt het prima om een keer wat mee te geven en daarmee is klaar. Dus dat zal heel sterk afvangen van hoe men dat wil en daar zullen we dan ook de mensen de ruimte voor gaan bieden in ons uiteindelijke participatieplan.

De voorzitter: Mijnheer Borst.

De heer Borst: Dan is dat zover helder. Ik vraag me dan wel even af, en dat vloeit eigenlijk heel natuurlijk over in mijn derde vraag, hoe we dat dan terugzien in dat overzicht? Dus dat valt onder kopje 7, zeg maar, die fases die daarin zijn uitgewerkt. En dan voegen wij ons af op pagina 2, bij fase 2. Daar zien we raadplegen en adviseren. Dat zijn volgens mij twee verschillende intensiteiten of uitwerkingen daarvan. En dan zagen wij dat bij wat we vragen van inwoners, dat is de tweede kolom, daar staat eigenlijk bij zowel raadplegen als adviseren exact hetzelfde. En dat konden wij niet helemaal plaatsen. Dus klopt het nou dat dan de vragen die we stellen aan inwoners, en misschien meer in bredere zin, wat je vraagt van een inwoner. Dus niet de vraag die je stelt, maar wat je vraagt aan inzet, is dat dan ook bij zowel raadplegen als adviseren altijd hetzelfde?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel voorzitter. Waar u naar verwijst, dat is het onderwerp waarover het gaat. Daarvoor op nummer 6, daar ziet u de manier waarop en daar staat ook de wijze van. Dus daar verschilt dat wel in. Dus we zullen in die fase, zowel bij de incidentele als de intensieve medewerkers, informatie ophalen over die onderwerpen. De intensiteit dus waarmee dat gebeurt, die is met name onder punt 6 beschreven. En die varieert dus per groep.

De voorzitter: Mijnheer Borst?

De heer Borst: Oké, helder. Dat helpt om het te begrijpen. Klopt het dan dat, zeg maar, onder fase 3, bij ontwerp omgevingsvisie en plan MER, dat dan bij de laatste rij van die fase, dat raadplegen daar adviseren zou moeten zijn? Want volgens mij had ik in de tekst daarboven gelezen dat we eigenlijk steeds opteren voor dat diabolomodel. Dus we beginnen breed, het wordt smal en het wordt weer breed. En bij de fase van het ontwerp omgevingsvisie we eigenlijk al breed beginnen. Klopt het dan dat raadplegen daar adviseren moet zijn? Of heb ik het dan toch nog niet helemaal begrepen?

De heer Van der Duijn Schouten: Ik geloof dat ik die vraag doorspel aan mevrouw Bos, want die probeert mij wat duidelijk te maken, maar dat lukt niet zo goed. Dus wellicht is het beter als zij gelijk uw vraag beantwoordt.

De voorzitter: Mevrouw Bos, de heer Borst die probeert de tabel te amenderen. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Mevrouw Bos: Dank u wel voorzitter. Op de eerste bladzijde staat uitgelegd wat adviseren en raadplegen is. Adviseren is zeg maar het genereren van ideeën en oplossingen voor. Een raadplegen gaat over de mening. Bij de ontwerp omgevingsvisie ga je mening vragen en niet oplossingen genereren. Dat doe je eigenlijk eerder. Dat is het verschil waarom er daar raadplegen staat en geen adviseren.

De voorzitter: Mijnheer Borst.

De heer Borst: Dan was dus mijn aanname dat die intensiteiten, zo één op één op raadplegen of adviseren, pasten, dus niet helemaal correct. Maar dan dank voor die verhelderende toelichting. Voorzitter, dan heb ik nog één vraag. Dat was mijn vierde vraag. Mag ik die nog stellen? Is dat oké? Ik zie de voorzitter knikken. Bijlage één, die lijst met stakeholders. Die vonden wij wat verwarrend en dat had te maken met de orde van grootte. Dus daar staat zowel portefeuillehouder als college, als raad, maar ook inwoners, woonvisie. Wat is nou precies het doel van die bijlage? Want dat werd ons nou niet helemaal duidelijk.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Doel van die bijlage is u een indruk te geven van wie wij allemaal bij de participatie in ieder geval willen betrekken. Maar als u het idee hebt dat daar instanties, personen of wat missen, dan horen we dat uiteraard graag. En als u vindt dat er iemand of wat iets geschrapt moet worden, nou ja, dan zijn we er ook wel benieuwd naar. Of we dat dan doen, weet ik nog even niet. Wij hebben deze natuurlijk niet voor niks opgezet, maar daar is die lijst voor bedoeld.

De voorzitter: Mijnheer Borst.

De heer Borst: Dan hou ik het even feitelijk, even los wat ik daarvan vind, want dat komt dan eventueel nog bij de meningsvorming. De portefeuillehouder heeft, zoals die hier gedefinieerd staat in het bestuursrecht, natuurlijk geen positie. Dus dat vind ik wel ingewikkeld om die dan op te nemen als losse stakeholder. Het is of het college, of misschien de burgemeester, dat zou nog kunnen, maar de portefeuillehouder kan dan eigenlijk niet. En dat was hem dan eigenlijk, voorzitter.

De voorzitter: Wil de portefeuillehouder hierop reageren?

De heer Van der Duijn Schouten: We kunnen daar natuurlijk best het college van maken. Ik snap dat de portefeuillehouder in het bestuursrecht geen positie heeft, maar volgens mij hebben jongeren dat ook niet en kerken ook niet. Dus er staan natuurlijk meer instanties op. Maar ik begrijp wat u

zegt en het is wat mij betreft prima om portefeuillehouder te wijzigen in college. Oh, die staan er al bij. Nou ja, dan heeft het college automatisch alle portefeuilles ook te pakken. Dus in die zin. Ik begrijp toch dat er iets komt om te schrappen. Dat had ik aan de voorkant niet gedacht.

De voorzitter: Goed, het humoristische moment was er ook. Dan gaan we naar de heer Verweij van de SGP, die wil stapelen. Waarschijnlijk op de voorlaatste vraag.

De heer Verweij: Ja, dat klopt, voorzitter. Dank u wel. Ik werd door de uitleg van mevrouw Bos even herinnerd aan toch nog een vraag die bij ons leeft in de fractie. Dus ik maak even van de gelegenheid gebruik om als spijtoptand nog een vraag te stellen. En die heeft betrekking op het concept participatiestrategie, als we dat document nemen. Dan de tweede paragraaf met titel participatieniveaus. Dat was ons niet helemaal duidelijk. Daar wordt gezegd: voor de actualisatie omgevingsvisie onderscheiden we vijf participatieniveaus. Daaronder staat dan echter een tabel en daar dachten wij toch zes verschillende onderdelen te kunnen vinden. Namelijk achtereenvolgens zelf organiseren tot en met informeren. Kan iemand ons dan duiden hoe dat zit en of wellicht één van die zes dan geen participatie is? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Bos, een nieuwe poging om iets te amenderen.

De heer Van der Duijn Schouten: Ik denk dat ik die wel kan beantwoorden. Deze hadden we er bewust ingestopt om te kijken of iemand het op zou vallen, maar het moet inderdaad zes zijn in plaats van vijf.

De voorzitter: Goed, dat is de eerste wijziging in de nota. Dan gaan we naar mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1. U had eerst twaalf vragen, er was er één vervallen en dan hebben we er elf over. Misschien zijn er nog een paar vervallen. Als u het per twee doet en dan ik ga ervan uit dat er niet meer dan tien zijn.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, daar zit u aardig in de richting. Wat ik mij afvraag is: waarom wordt hier nou de participatie uitgebreid besproken en wat is nou de relatie met de nota betrokken samenleving waar we dan 4 april jongstleden uitgebreid over gesproken hebben? Wat mij dan ook opvalt, is dat deze participatiestrategie niet voor instemming naar de raad gaat, maar instemming van het college behoeft. Die andere gaat wel ter instemming naar de raad. Kunt u dat uitleggen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Ja, dat komt omdat u als raad de nota betrokken samenleving gaat vaststellen en dat het college de participatiestrategie vaststelt. Dus daarom komt die andere nog een keer bij u in de raad. Is er inmiddels een consultatie geweest. Consulteren we deze u ook en zal het college uiteindelijk deze vaststellen. En de relatie, dat hebben we volgens mij hier ook aangegeven dat we de indeling zoals die in die nota betrokken samenleving wordt gehanteerd hier ook in hebben overgenomen.

De voorzitter: U mag reageren en u mag uw twee volgende vragen stellen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Nee, dat is me wel duidelijk. Dan moeten ze dus gewoon in ieder geval bijna één op één overeenkomen. De één misschien wat uitgebreider dan de ander. Kom ik bij mijn volgende vraag. Er staat ook in het stuk: participatie is niet voor absoluut draagvlak, maar om kennis te benutten om zelf tot een besluit te komen. Ik zou dat wat breder willen trekken en de burgers toch wat meer graag willen geven. Want burgerparticipatie is volgens ons, het vraagt om vroegtijdige participatie waarmee overheden op tijd belangen, meningen en creativiteit op tafel kunnen krijgen. Vindt de wethouder dat ook belangrijk om vooral die zaken op tafel te krijgen en behalve alleen maar een beetje kennis benutten en er vervolgens zelf de nota maken? Dan heb ik er nog twee over. Het valt wel mee.

De voorzitter: Het laatste klonk ook erg als een mening, dus u mag dat ook straks gaan vertellen. De wethouder kan er dan nog op reageren wat hij daarvan vindt. Ik had ook het idee dat de wethouder daarnet wilde reageren. De wethouder krijgt het woord of hij al dan niet iets wil zeggen.

De heer Van der Duijn Schouten: Wat mevrouw Van Nes nu doet is... Een beetje informatie ophalen. U kunt het natuurlijk allemaal kleiner maken en min of meer een beetje denigrerend wegzetten zoals het opgeschreven is. Wij zeggen dit omdat we informatie op willen halen in de maatschappij, wat daar leeft, zodat we dat mee kunnen wegen. En of iemand dat creatief brengt, of op een andere manier, dat willen we graag ophalen. Uiteindelijk gaat dit niet om absoluut draagvlak, omdat je ziet dat we heel vaak met tegenstrijdige belangen te maken hebben, dus dat, dat absolute draagvlak er niet komt. Dan willen wij weten wat er leeft, bij wie, en uiteindelijk zullen we dat moeten wegen om tot een besluit te komen. Maar wat ik al eerder heb gezegd: we willen daarin aan de voorkant wel reëel zijn. Ook hier zal het niet zo zijn dat iedereen zijn zin krijgt. Dus daarom is het wat ons betreft ook goed dat we hier geschetst hebben dat, dat absolute draagvlak niet het ultieme doel is, omdat als je dat als ultieme doel stelt, je op een hele hoop zaken die je wil doen gewoon helemaal nergens meer komt, omdat je nooit tot dat absolute draagvlak komt. U zei daarnet nog dat dit dan straks één op één overeen gaat komen met onze nota betrokken samenleving. Nee, we hebben een nota betrokken samenleving en we hebben een participatiestrategie. Dat zijn twee totaal verschillende documenten die wel raakvlak hebben en overlap hebben, maar die straks niet één op één hetzelfde zijn, want dan hadden we dat andere wel een participatiestrategie genoemd of dit een nota betrokken samenleving. Dat zijn verschillende onderwerpen. Dat is ook dat de besluitvorming erover verschillend loopt, die wel raakvlakken hebben. En die raakvlakken hebben we ook benoemd en aangegeven waar die liggen. Maar dit zijn straks niet twee stukken die je één op één op elkaar kan leggen en die dan nagenoeg identiek zijn.

De voorzitter: Uw volgende twee vragen mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Er staat iets over incidentele meedenkers en iets over intensieve meedenkers. Hoe ziet u dat?

De voorzitter: Dat klinkt als één vraag. Stelt u nog maar een vraag.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik ben er doorheen.

De voorzitter: Wethouder. Incidentele en intensieve meedenkers.

De heer Van der Duijn Schouten: Hoe we dat zien? Volgens mij staat dat eronder beschreven, hoe we dat zien. En wat ik net al schetste. Er is een groep die een keer iets wil meegeven en het daarmee genoeg vindt. Die denkt dus incidenteel mee. Er zijn ook inwoners die willen meerdere keren bij een heel proces betrokken zijn. Die denken intensief mee. Dus daar is verschil in en we willen niet voor iedereen dat in een keurslijf gieten. Vandaar dat we die verschillen hebben benoemd en ook, net als ik zeg, volgens mij vrij helder uitgeschreven, hoe we dat onderscheid zien.

De voorzitter: Voldoende zo mevrouw Van Nes-de Man?

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, het is me duidelijk. Het is wat ik hoopte dat het zou zijn, dus dat valt mee.

De voorzitter: Dan zijn we bijna aan het einde van de vragenronde. De heer Kooijman, ChristenUnie, wil nog stapelen.

De heer Kooijman: Ja, ik was eigenlijk al een beetje aan het voorbereiden over wat ik straks als mening ging geven en toen schoot mij toch wel een vraag te binnen. Het heeft ook wel een beetje te maken met de vraag die ik al eerder stelde, over de betrokkenheid van inwoners. Ik kan me voorstellen, het college doet hun best om via de strategie en straks participatieplan aan de voorkant goed te borgen dat iedereen zijn zegje kan doen en mee kan denken en mee kan praten. Maar het zou zomaar kunnen gebeuren, laat ik een voorbeeldje noemen, hoogbouwvisie gaan we het straks nog over hebben, maar dat er ergens uiteindelijk in het plan terecht komt van, ik noem maar wat, Gemini locatie. Dat is een mooie locatie voor zo'n hoge toren straks. En dat dan mensen die daar in de omgeving wonen denken: wacht even, wat is dat nou? Hadden ze dat niet even van tevoren kunnen zeggen? En waar had ik mij mee kunnen melden? Ik ben er een beetje bang voor dat het college dan zegt: we hebben aan de voorkant zo goed nagedacht over participatie, allemaal mogelijkheden gehad om mee te denken, mee te praten, we hebben informatie avonden gehad, etc. En toch ontstaat er dan een situatie waar mensen zeggen: ik krijg nu pas te horen dat hier een toren komt, of zou kunnen komen, dat wil ik niet. Hoe kijkt het college daar tegenaan? En hoe kunnen we dat dilemma voorkomen? Of misschien kunnen we het niet voorkomen, dat zou kunnen.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat er straks ergens in de omgevingsvisie iets staat wat iemand misschien toch liever niet heeft, dat gaan we denk ik niet voorkomen. Ik denk dat best wel een aantal inwoners van Ridderkerk ook niet weten wat er in onze huidige omgevingsvisie staat. Dat, dat plan er vervolgens komt is natuurlijk een ander verhaal, want met een visie is dat ruimtelijke proces natuurlijk niet doorlopen. Dat betekent vervolgens dat een initiatiefnemer daar ook weer... Natuurlijk ligt er dan een globale visie en dat betekent wel dat u als raad heeft gezegd: wat ons betreft zou daar best iets hogers kunnen landen. Maar vervolgens zou een initiatiefnemer met dat plan natuurlijk nog wel daar in de buurt moeten gaan participeren en ophalen wat... Dus

daarmee is het niet zo gezegd dat daar ook per definitie dan die toren van twaalf hoog, of ik weet niet wat u zei, dat die daar ook komt. Maar nogmaals, dat er straks in die omgevingsvisie iets landt waar een individuele inwoner misschien ook uiteindelijk geen weet van heeft en achteraf over jaren blijkt niet blij mee te zijn. Ja, ik denk dat we dat... En nogmaals, we gaan de Blauwkai, we gaan al onze instrumenten inzetten om het bekend te maken en mensen de kans te geven daarin mee te denken. We hebben straks een raadsbehandeling waarbij we er bewust voor hebben gekozen om ook die visie op hoogbouw en die visie op agrarische gronden niet als een programma door het college vast te stellen, maar door u als raad als onderdeel van onze omgevingsvisie. Dat betekent dat er een commissiebehandeling en een raadsbehandeling aan ter grondslag gaat. Dat hebben we ook bewust gedaan om u erbij te trekken, maar ook dat breder te trekken. Dus ik denk dat we er op die manier alles aan doen om inwoners de kans te geven ermee te denken. Of dat we er uiteindelijk iedereen mee bereiken? Waarschijnlijk niet.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Bedankt voor het uitgebreide antwoord, maar de kern van mijn vraag, die proef ik nog niet helemaal in het antwoord terug. De kern gaat niet zozeer over, ik geloof best dat de mensen ontevreden zijn, die hebben gezegd: ik wil het niet en uiteindelijk kwam het er toch in. Ook al staat er straks in een omgevingsvisie iets, dat wil niet zeggen dat het plan er daadwerkelijk komt. Die stappen snap ik allemaal. Alleen de kern van mijn vraag duidt erop dat er aan de voorkant wel is gezegd: u mag meedenken met iets globaals, ik heb daar geen behoefte aan. En dat dan uiteindelijk in het uiteindelijke plan iets staat wat misschien in mijn directe woonomgeving toch een verandering is, waar ik dan misschien toch niet zo tevreden mee ben. En dan toch aan het eind opeens daarmee geconfronteerd wordt.

De voorzitter: Het klinkt als herhaling wat u net gezegd heeft, maar de wethouder krijgt het woord om eventueel nog iets te zeggen.

De heer Van der Duijn Schouten: Nogmaals, we gaan dit doen, we proberen het zo breed mogelijk. Maar als iemand in dat proces niet mee wil doen en er uiteindelijk hier in commissie en raad een visie ligt waar iemand iets, dan kan hij nog steeds hier in komen spreken. Maar ja, dan is dat wel gebeurd. Dat ga ik ook niet voorkomen. Ik zou tenminste niet weten hoe, want ik ga natuurlijk niet iedereen aan zijn haren erbij sleuren. We zullen ons best doen om dat zo breed mogelijk te doen en iedereen die mogelijkheid te bieden. Er wordt straks nog een uitgebreid participatieplan voor gemaakt. Ik denk dat ook onze lijst die we nu in die strategie hebben opgenomen redelijk uitgebreid is. En nogmaals, als u denkt dat er iemand mist, zegt u het vooral, want dan kijken we of we die toe kunnen voegen. Nogmaals, ook na vanavond, iedereen kan meekijken. Ik wil mensen vooral, als u mee wilt denken en doe het vooral, ook om die visie op hoogte. Volgens mij communiceren we vrij breed dat, dat onderdeel wordt van die omgevingsvisie. Maar nogmaals, als iemand dat wel gelooft en uiteindelijk daar iets landt. Kan gebeuren.

De voorzitter: Dan gaan we de vragenronde afsluiten en gaan we naar een rondje meningsvorming. Elke fractie krijgt gelegenheid om een reactie te geven. U mag ook op elkaars bijdrage reageren. Aan

het eind zal de wethouder nog gelegenheid krijgen om te reageren. Ik begin even rechts achterin vanuit mijn zijde gezien met de heer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Dank u wel voorzitter. De ChristenUnie die denkt dat het in basis een goede strategie is om het op deze manier aan te pakken. Maar wel, en dat sluit aan bij mijn vorige vraag, wij maken ons wel wat zorgen over hetgeen wat je misschien denkt aan de voorkant met deze uitgebreide participatie dichtgetimmerd te hebben of in ieder geval vastgelegd te hebben versus straks ligt er een conceptplan en dan pas wordt het voor heel veel mensen concreet en dan pas vinden mensen er wat van. Dus ik denk dat met name juist aan de achterkant of eigenlijk bij het conceptplan dat dan de participatie wellicht het hevigst zal zijn en dat we daar ook goed rekening mee moeten houden. Dus dat we niet alles aan de voorkant misschien vastgelegd kunnen hebben. Dat is het voor nu, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar het CDA, mijnheer Mijnders

De heer Mijnders: Dank u wel voorzitter. Ook het CDA vindt het in de basis een goede strategie. We hebben daarop eigenlijk geen opmerkingen. Op twee punten willen we allemaal wat aandacht vestigen. Dat is namelijk opnieuw op die agrarische visie, omdat wij ons een beetje zorgen maken dat als je met het idee van we gaan het hebben over de agrarische gronden met agrariërs, juist in deze tijd, dat het ook op een verkeerde manier opgevat van worden van: kijk eens, ze gaan naar mijn grond kijken en ik moet al weg, er moet op gebouwd worden. En daarom missen wij als CDA ook, maar dan ga ik teveel denk ik op de visie, juist ook het gesprek met die agrariërs, van: we willen juist ook meedenken hoe jullie daar in de toekomst kunnen blijven eventueel als jullie willen. Alleen ik begrijp dat de visie agrarische gronden natuurlijk alleen over de gronden gaat, maar ik zou het college wel willen meegeven ook dit soort signalen in het achterhoofd te nemen wanneer ze met agrariërs in gesprek gaan over hun bedrijf, over hun gronden. Het tweede punt dat we mee wilden geven is, een paar weken geleden zaten we hier met basisscholen die hier les kwamen over de democratie en over de gemeenteraad en er worden ook een paar keer jongeren in genoemd. Het betrekken van jongeren is natuurlijk altijd lastig, het kan natuurlijk wel via enquêtes, sociale media. En we zouden daarmee als ook advies willen geven, zeker omdat er geen jongerenraad is in Ridderkerk, is van kijk ook eens of bijvoorbeeld de maatschappijleerlessen bij de middelbare scholen bijvoorbeeld ook een moment zou kunnen zijn waar je over dit soort visies met een klas zou kunnen praten. Natuurlijk de vrijheid ligt altijd bij de school zelf. Op die manier zou je misschien wel op een leuke manier jongeren kunnen betrekken. Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Gaan we naar partij 18PLUS.

De heer Westbroek: Dank u wel voorzitter. Wij kunnen ons vinden in wat voor ons ligt. En ik zou zeggen: ga zo door college.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Westbroek, Gaan we naar Burger op 1, mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u voorzitter. Het ziet er best goed uit, maar wij zouden toch graag mee willen geven: probeer vooral wel draagvlak te creëren. Het ultieme draagvlak of draagvlak bij iedereen, dat gaat inderdaad niet lukken. Maar als je een breed draagvlak hebt, dan is een nee ook veel beter uit te leggen. Investeer in participatie en informeren, want dat gaat dan hand in hand samen vooraf. Informeer vooral goed vooraf. Zo bereik je mensen die mee willen doen en dat geeft uiteindelijk gewoon een goed beleid. Daar komt een mooi beleid uit en een verantwoordelijkheidsgevoel voor hetgeen gedaan wordt, gebouwd wordt, neergezet wordt en alles. En met een verantwoordelijkheidsgevoel willen mensen zich ook wel inzetten om het in stand te houden, om het te onderhouden. Participeren moet je vooral gewoon doen. Ga dat open aan en vat het alsblijft niet in te veel documenten en maak er geen papieren tijger van. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Leefbaar Ridderkerk, mijnheer Ipskamp.

De heer Ipskamp: Dank u wel voorzitter. Leefbaar Ridderkerk vindt het in de basis een goed plan. Het is goed om te lezen en vooral ook om te horen van de portefeuillehouder dat de gemeente alle inwoners probeert te betrekken in alle participatiefases. Onze fractie zou het ook enorm waarderen als de raadsleden ook uitgenodigd gaan worden bij de openbare sessies, zoals beschreven staat in hoofdstuk 8. Zodat ook die betrokken kunnen zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de VVD, mijnheer Borst.

De heer Borst: Ik sluit me eigenlijk helemaal aan bij de voorgaande sprekers. Ook wij vinden het in de basis dit kader gewoon hartstikke goed. We zijn met name heel erg blij met die verschillende intensiteiten van deelnemen, omdat wij denken dat verschillende doelgroepen nu eenmaal gewoon op een andere manier benaderd moeten worden en daar moet je je participatie instrumenten op aanpassen. Wij hebben bij voorgaande discussies, als het ging om participatie, steeds heel erg gehamerd op het verwachtingenmanagement. Wat hier in het stuk genoemd staat, over dat niet iedereen zijn zin krijgt, maar dat het juiste bedoeling is dat je gehoord wordt. En dat, dat ons gaat helpen om een gecompleteerde belangenafweging te maken dat onderschrijven we helemaal, dat had onze eigen tekst kunnen zijn. Tot slot merk ik nog wel op, het is nu natuurlijk nog globaal, dus we kijken ook wel echt met smart uit naar de verdere uitwerking. Tot slot wil ik er nog eenmaal op wijzen dat wij als gemeente er wel echt voor moeten zorgen dat inwoners altijd alle juiste informatie over dit soort processen bij ons kunnen vinden. Dus laten we er ook nu voor deze communicatie en participatiestrategie nou voor zorgen dat we een duidelijke vindplaats hebben voor alle informatie op een voorspelbare plek en dat die informatie ook gewoon altijd up-to-date is. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel en ik herinner de commissie er nogmaals aan dat u ook mag reageren op de bijdrage. We gaan naar mevrouw Emmerich, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Emmerich: Dank u wel voorzitter. Al mijn voorgangers hebben het gras van mijn voeten weggemaaid. Wij sluiten ons inderdaad als Echt voor Ridderkerk ook aan. Wij vinden het in concept een goede strategie. En wij sluiten ons ook wel aan bij de zorgen die de heer Kooijman net heeft uitgesproken. Dank u wel.

De voorzitter: Dan GroenLinks, mevrouw Horvath.

Mevrouw Horvath: Dank u wel voorzitter. GroenLinks ziet en begrijpt dat processen die binnen de omgevingsvisie gaan plaatsvinden spanningen kunnen, dat daardoor spanningen kunnen oplopen of spanningen kunnen oproepen. Mensen willen bijvoorbeeld wel hoogbouw, maar niet in hun eigen achtertuin. Dus goed en nodig dat het college nadenkt, heeft nagedacht en beschrijft hoe participatie hierin een belangrijke rol speelt. De wethouder zei daarnet dat iedereen mee mag en kan doen. Dus wij zeggen: doe er dan ook echt alles aan dat mensen weten dat ze mee kunnen doen. En spanningen en verschillen van meningen die zullen er altijd blijven, ook al heb je de participatie prachtig mooi beschreven. We vinden het net zoals we benoemd hebben bij de nota betrokken samenleving goed en zeer belangrijk dat van tevoren bij alle participanten bekend is wat de mate van invloed is. Daar zal die verschillende manieren van intensiteit naar ons idee ook bij helpen. En liefst gedurende het proces, maar zeker na afronding vinden wij het ook belangrijk dat er een terugkoppeling naar de participanten plaatsvindt. Dat wordt gelukkig hier ook beschreven. Bij de nota betrokken samenleving hebben we gevraagd om die vormen van terugkoppeling ook te beschrijven. En wellicht kan dat in deze strategie ook worden opgenomen bij de verschillende fases of is dat te gedetailleerd? En tot slot denken wij, net als het CDA, dat scholen kunnen worden toegevoegd aan het rijtje stakeholders. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. SGP, mijnheer Verweij.

De heer Verweij: Dank u wel voorzitter. Na al deze loftuitingen kan de SGP natuurlijk niet achterblijven om ook instemming aan dit plan te betuigen. Wat wij nog mee willen geven aan het college is, daar hebben wij eigenlijk nog in geen één van de stukken iets over gezien, doorloopsnelheid van de projecten. Wij vragen ons namelijk af als we een zo omvangrijk participatietraject aangaan welke invloed dat heeft op de doorlooptijd van een traject. Wij horen nu ook wel uit de achterban dat bijvoorbeeld een wijziging aan een straat, om maar iets te noemen, door alle inspraakmogelijkheden een enorm langdurig traject kan worden. En daarom kan het misschien goed zijn om ook dat onderdeel nog aan het proces toe te voegen, zodat we ook de tijdsduur van participatie op een bepaalde wijze wat in kunnen kaderen, zodat project niet eindeloos kunnen gaan duren. Dus dat nog als input vanuit de SGP. Voor de rest instemming. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. En de doorlooptijd van uw bijdrage was in orde. We gaan naar mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Wij vinden het ook belangrijk dat inwoners vooraf weten welke vorm van participatie er is en wij vragen de moed toch maar, of de tijdsbeslag om daar steeds de hoogste treden voor in te zetten waar mogelijk. Wij vragen nogmaals aandacht voor de vroegtijdigheid en de compleetheid van de informatie. Laten we vooral ook vroegtijdig mensen betrekken. Die diablo-strategie, die begrijpen wij. Zo breed mogelijk werven en raadplegen en dan later weer smal. Maar laten we het vooral niet te smal maken en ook daarin wel de breedte blijven behouden. Wij vinden het heel belangrijk dat het mogelijk blijft dat er georganiseerde bewonersgroepen per wijk zijn die niet alleen ad hoc, maar ook structureel en frequent kunnen

blijven adviseren. Wij onderschrijven de zorg van de ChristenUnie met betrekking tot de participatie die pas gaat leven op het moment dat het plan concreet wordt. Wij ondersteunen de zorg van het CDA ten aanzien van de agrarische gronden. De agrariërs willen daar hun toekomst hebben, maar er wordt verlekkerd naar gekeken, ofwel door de provincie, ofwel door de projectontwikkelaars die en masse zich daar ook op gestort hebben. Dus ook dat vinden wij een belangrijk punt. Wij missen de projectontwikkelaars niet bij de stakeholders en daar ben ik heel blij om dat die er niet tussen staan. Wij missen wel de ouderen, want de jongeren staan ertussen, maar de ouderen zijn net zo'n belangrijke groep. Wij zouden ook graag de minima, want die zijn afhankelijk van bepaald type woningbouw en de voorzieningen, daarbij willen betrekken. En wij ondersteunen de oproep van het CDA ten aanzien van de participatie van de scholen. De participatie is een heel belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. En het is de kunst om ook op te halen wat er buiten je eigen bias zit of je gewenste uitkomst. En wij hopen van harte dat dat ons met deze strategie gaat lukken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: De heer Verweij, SGP wil reageren.

De heer Verweij: Ik begreep van u dat we ook mogen reageren op elkaar. Dus daar maak ik maar even gebruik van. Ik moet eerlijk zeggen, ik schrik eigenlijk een beetje van wat collega Ripmeester nu zegt om een bepaalde bevolkingsgroep, in dit geval de minima, als aparte categorie nog op te nemen in zo'n beleidsstuk. Want volgens mij is het juist, artikel 1 noem ik maar even, de bedoeling dat iedere burger gelijk behandeld wordt in ons dorp. Dus ik zou aan mevrouw Ripmeester graag willen vragen: waarom moet dan specifiek die ene groep als zodanig apart benoemd worden als stakeholder? Volgens mij is er maar één burger stakeholder en dat zijn alle burgers van Ridderkerk zonder onderscheid en aanzien des persoons. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Ja, op het moment dat je jongeren noemt, dan kun je ook ouderen noemen, dan kun je ook elke dwars doorsnede van de samenleving noemen. Dus dan noemen wij de groepen die wij belangrijk vinden. En aangezien er bij deze groep ook specifieke aandachtspunten zijn, brengen wij die onder de aandacht. Nu we het toch weer over de stakeholders hebben. Ik zag dat de Oudheidskamer ertussen stond en die begreep ik niet helemaal. Voor mijn part staan ze ertussen, maar als stakeholder begrijp ik hem niet, maar wellicht dat, dat iemand anders wel duidelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Emmerich, echt voor Ridderkerk wil reageren.

Mevrouw Emmerich: Om ook nog even terug te komen op de stakeholders. Ik hoorde mevrouw Ripmeester net noemen de ouderen. Wellicht is het een idee om de oudere bonden daarin bij op te nemen, zoals de KBO, de ANBO, de PCOB.

De voorzitter: Goed samengevat. Van jong tot oud. Zullen we het daarmee afronden? Krijgt de wethouder als laatste het woord om te reageren.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel voorzitter. In het lijstje staan de inwoners. Volgens mij is daarmee iedere inwoner betrokken. Tijdens het opstellen van de startnotitie is door uw raad specifiek gevraagd om jongeren apart te benoemen, ook extra aandacht te geven. Volgens mij ook destijds met een beetje het idee, dat is een groep die zich waarschijnlijk niet als vanzelf hiervoor meldt. Dus kunt u nou kijken hoe u die daar nog wat meer bij kan betrekken. Daarom hebben we ze hier apart benoemd. Dat was ook het verzoek van uw raad. En heb ik vanavond ook nog een aantal suggesties gehoord hoe we daar dan concreet vorm aan kunnen geven. Ik hoor vandaag ouderen, maar nogmaals, onze inwoners staan erop, dus niemand is uitgesloten. En ik wil dan ook niet de bijna stigmatiserende kant op door bepaalde bevolkingsgroepen op basis van inkomen of wat dan ook hier apart te gaan benoemen. Iedereen mag meedoen. Ik heb een paar keer voorbij horen komen, eigenlijk vrij breed voorbij horen komen in basis een goede strategie. Dat doet mij ergens ook wel weer goed. Want dat betekent dat we volgens mij redelijk de goede lijn te pakken hebben. Ik heb ook een aantal zorgen gehoord. De zorg dat inwoners zich pas gaan melden als het plan concreet is. Ja, nogmaals, ik heb al eerder gezegd dat zou voor mij ook wel een beetje een donker scenario zijn, dat we aan de voorkant proberen mensen bij te betrekken dat, dat niet lukt en als het plan concreet is dan wel mensen zich gaan melden omdat ze er iets van vinden. Dat zal dan vaak geen steunbetuiging zijn, want dat zien we natuurlijk op concrete plannen met inwoners vaak komen, omdat ze het dan ergens toch niet zo'n goed plan vinden. We gaan er alles aan doen om dat te voorkomen, maar goed dat heb ik vanavond al een paar keer gezegd denk ik. Onze visie op agrarische gronden moet niet een soort oproep tot exit-strategie worden. Het is natuurlijk met name ingegeven op een stukje behoud van agrarische gronden en niet op het: hoe komen we er vanaf. Dat is denk ik ook destijds in uw raad toen we het hierover hadden toegezegd om juist op een aantal agrarische gronden in ieder geval tot die visie er is niets te gaan doen. Dat betekent ook eventueel voor een tuinder die er wel wat anders wil, of een agrariër, dat we dat nu dus even niet doen. En volgens mij hebben we dat ook juist nog in de RIB die we hierbij gezet hebben, dat we dat op dat soort punten juist pas op de plaats maken, omdat het wat ons betreft niet kies is dat, dat er moet komen, dat we dan dingen nu gaan doen. Maar nogmaals, het zou niet de bedoeling zijn dat agrariërs hierdoor het idee hebben: laten we met het college even in gesprek gaan over hoe we hier wat anders kunnen gaan doen, want dat is niet de insteek die we hiermee voor ogen hebben. Voor de rest heb ik de input opgeschreven. Dat is naast mij ook nog een keer gebeurd. We hebben het in drieën gedaan. Ze zeggen wel eens: een drievoudig snoer wordt niet licht gebroken. Dus ik denk dat we hiermee alle opmerkingen ook wel verzameld hebben met elkaar. Dus daar gaan we mee aan de slag. En uiteindelijk krijgt u van ons de definitieve strategie nog een keer toegestuurd. En dan kunt u zien wat daarmee gebeurd is. Dus dat was het wat mij betreft, voorzitter.

De voorzitter: Dank voor uw reactie wethouder. Dank aan de ambtenaren mevrouw Bos en de heer Verhoeven voor de aanwezigheid en het bijdragen aan de antwoorden en het noteren van alle input. Dan ronden we hiermee dit agendapunt af en gaan we naar het volgende.

4. Analyse en definitie hoogbouw

De voorzitter: Dan nodig ik mevrouw Punter en mevrouw Batenburg uit om plaats te nemen of te blijven zitten waar u zit, naar keuze wat u wilt. Wethouder Van der Duijn Schouten is ook voor het volgende punt de portefeuillehouder en die heeft zijn toelichting al gegeven. Het agendapunt is analyse en definitie hoogbouw en het is ter meningsvorming. We beginnen met een presentatie door de twee genoemde ambtenaren en zij gaan ook vragen aan u stellen via Mentimeter. Na afloop van die presentatie mag u vragen stellen als commissie. En hierbij geef ik het woord aan, ik denk mevrouw Punter.

Mevrouw Punter: Ik heb de microfoon aangezet. Ik neem aan dat hij het doet. Ik hoor het zelf niet zo goed. Ja, dichtbij, hè? Ja, zo. Het kan zijn dat ik hem af en toe een beetje laat vallen, maar ik zal mijn best doen. Ik ga samen met Lucienne Batenburg, mijn collega, u een presentatie geven. Wij willen u graag meenemen in de analyse en definitie van hoogbouw voor Ridderkerk, als opmaat naar de hoogbouwvisie die wij gaan maken. Voordat wij aan de presentatie beginnen willen we eigenlijk als een vorm van ijsbreker alvast twee vragen aan u stellen. De eerste vraag komt een beetje uit het coalitieprogramma zoals we dat ooit onder onze ogen kregen. Dat ging over de maximale bouwhoogte van zes lagen die voorstelbaar wordt geacht bij nieuwbouw. En daarna het voornemen van het college om te onderzoeken waar we eventueel hoger kunnen bouwen. Dat is de aanleiding voor deze hoogbouwvisie ook. Nu wil ik u vragen om uw mobiele telefoon erbij te pakken en te gaan naar menti.com en dan in te loggen met de code die u daarboven aan de dia ziet. Ja, altijd. Kunnen we dat zien? Bent u inmiddels in de Mentimeter en ziet u deze dia ook op uw telefoon, deze vraag? Is er iemand die nog niet daarin zit? De vraag wordt al beantwoord, ja. Wij vroegen ons af hoeveel gebouwen boven de zes lagen staan er al in Ridderkerk. Ik weet even niet hoeveel mensen er in de Mentimeter zitten. Negentien, twintig, eenentwintig. Ik houd het een beetje in de gaten. Heeft iedereen een schatting gemaakt? Dat kan dus toch niet met deze afstandsbediening. Hier ziet u een kleine postzegelbladzij. Maar we hebben vijfenvertig gebouwen, individuele gebouwen, soms staan ze naast elkaar, die hoger zijn dan zes lagen. Ja, het gaat alleen maar over woningen. Dan wil ik u graag nog een andere vraag stellen en dan beginnen we met de presentatie die u van tevoren ook heeft gezien. En dat is de vraag, het is een wordcloud, maar waaraan denkt u spontaan als het gaat over hoogbouw? Wat voor woorden komen dan bij u naar boven? Ik denk dat we het hier even bij laten, maar u ziet nu al hoe divers het woord hoogbouw, wat het oproept en wat voor verschillende onderwerpen er eigenlijk naar boven poppen. En we gaan u daarom ook meenemen in deze presentatie over de hoogbouw in Ridderkerk. We hebben een analyse gemaakt. Dit heeft net de voorzitter aan u uitgelegd. Wij gaan graag eerst de presentatie geven en u de vragen stellen, zoals net. En dan heeft u na afloop van de presentatie ruimte om ons daar vragen over te stellen, over de inhoud van de presentatie of over de hoogbouwvisie. Daarna willen we aan de hand van de antwoorden die u heeft gegeven eigenlijk het gesprek voeren. En dan kijken we aan het eind nog even verder hoe we verder gaan. We hebben het verdeeld in vijf blokjes om het een beetje overzichtelijk te houden. We beginnen even met het waarom van de hoogbouwvisie. Dan de situatie, dus dan borduren we even voort op die vijfenvertig gebouwen die er nu al staan. Dan gaan we even wat breder kijken naar verschillende aspecten van hoogbouw. Die heeft u net eigenlijk al in

de wordcloud ook kunnen zien. Dan geven wij u een voorstel over wat in Ridderkerk hoogbouw is. Dus hoe definiëren we dat? Aan het einde dan willen we graag u nog vragen wat u ons verder nog mee wil geven voor het vervolg. Waarom maken we nou een hoogbouwvisie? Wij zijn niet de enige gemeente waar dit onderwerp speelt. Het is een actueel thema, er worden allerlei dingen over geschreven, over nagedacht, er wordt enthousiast op gereageerd, maar ook behoudend. De meningen erover liggen uiteen, dat weet u ook. Werd net ook al gezegd: prima hoogbouw, maar misschien niet in de achtertuin. Het is een spraakmakend thema, maar het is gewoon nodig. Het gaat eigenlijk over de woningbouwopgave die er ligt. Het gaat over de beschikbare ruimte, die er nauwelijks is. En het gaat over ruimteclaims voor andere onderwerpen, die er ook zijn. Tweeduizend woningen, in Ridderkerk erbij. Dat zijn vijftwintig Riederborgh torens. Dus u kunt een beetje voorstellen hoeveel woningen dat zijn en wat de impact daarvan zou kunnen zijn. Dan even een overzicht van onze gemeente. Daar ging het ook al over de visie op agrarische gronden. U ziet hier eigenlijk de gemeente. U ziet ook de snippers aan agrarische gronden die wij nog hebben. U ziet vooral eigenlijk al een behoorlijk verstedelijkt gebied. Dat betekent dat de ruimte die er is om die woningen te bouwen, nou niet legio is. En dat het vooral zal gaan om verdichten van bestaande buurten, of het transformeren van gebieden met andere functies. Dan al met al om die tweeduizend woningen in die gebieden te kunnen bouwen, redden we het niet om het in laagbouw te doen. Dan hebben we nog gewoon alle ruimteclaims die te maken hebben met de energietransitie, met klimaatbestendigheid, het belang van groen, ook de ruimte voor fietsers en voetgangers. Dat vinden we ook steeds belangrijker. Het kost allemaal ruimte. Het moet allemaal ergens een plek krijgen. Dus we moeten eigenlijk onze grond intensiever gaan benutten. En dat zou ook de aanleiding zijn om niet overal in laagbouw te bouwen. Dat is de reden waarom we wel graag een hoogbouwvisie willen maken, omdat we ook niet overal hoog willen bouwen. In die hoogbouwvisie, daar zal instaan wat voor Ridderkerk hoogbouw is. Dus vanaf hoe laag, hoe hoog, spreken we van hoogbouw. En als we dat hebben, dan kunnen we eigenlijk ook aangeven waar en waar niet, we het voorstelbaar vinden dat hoogbouw zou kunnen. Maar dat zegt nog niet dat het er komt, want in het laatste komt een afwegingskade waarin we ook omschrijven waarin bouwplannen moeten voldoen om ook gerealiseerd te worden. Daar zal ook een participatieplan en strategie bij horen. Dus uiteindelijk is het een getrapte visie. Dus de hoogbouwvisie garandeert niet dat de hoogbouw er komt. Het laat alleen zien waar het zou kunnen en onder welke voorwaarden denkbaar is. Ik ga u nu even het woord geven aan mijn collega.

Mevrouw Batenburg: Mijn naam is Lucienne Batenburg. Ik ga het hebben over hoofdstukje 2. We hebben natuurlijk al hoogbouw en wat is nu de huidige situatie in Ridderkerk? Dan begin ik gelijk met een vraag. Hoeveel bouwlagen heeft het hoogste gebouw van Ridderkerk? Daaronder staan de antwoorden die u kunt invullen. Ik geloof dat we er een beetje zijn. Ja, er moet ook een enter komen voor het juiste antwoord. Dat is vijftwintig. Dat zijn de meeste van u hebben dat goed. Dat is de toren aan de Ankerplaats. Op dit plaatje is ook goed te zien dat het contrast heel groot is tussen de bungalow woningen die aan de overkant staat en het hoogste gebouw van Ridderkerk. Dus dat is best wel een bijzondere situatie. Nu gaan we verder in, nu volgen ook een paar vragen, dus hou uw telefoon erbij. Wat is hoogbouw volgens u? We hebben een aantal voorbeelden die we u willen voorleggen. En dan kunt u ja of nee antwoorden bij het plaatje wat wij hierbij geven. Volgens mij

zitten we zo op eenentwintig als ik elke keer zie. En op dit plaatje, is dit hoogbouw, volgens u? Gaan we naar de volgende. Is dit hoogbouw, volgens u? Dit is wel een voorbeeld uit onze buurgemeente, maar dit is wel een typologie wat wij hier nog niet kennen, maar het is wel een andere vorm van gebouw. Ja, dat is één woning, zeg maar. Dit zien wij als een stadswoning. Zo noemen wij dat. Is dit een vorm van hoogbouw? Is dit hoogbouw? En ja, waar wij ons nu bevinden, is dit hoogbouw? En in Slikkerveer... Wordt dit als hoogbouw gezien? We hebben er nog twee, maar ik denk dat die wel vrij duidelijk zijn, als ik het zo zie. Dit is de een-na-laatste. Nou, dit is vrij unaniem zo. En ik denk dat deze ook wel duidelijk is. Maar even als check, is dit hoogbouw volgens u? Dan hebben we even op een kaart gezet waar die hoogbouw eigenlijk allemaal staat nu in Ridderkerk. Je ziet dat het redelijk verspreid is. De kleurtjes geven straks aan op welke locaties deze staan. Dan willen we u vragen wat u van de bestaande hoogbouw in Ridderkerk vindt? Ik zie nu al woorden waar we veel mee kunnen. Ja, hier kunnen we zeker wat mee. Dat nemen we mee. Zoals op de kaart net hebben we even een analyse gedaan waar deze hoogbouw nou eigenlijk allemaal staat. Die kunnen we definiëren op de locaties waar zij staan. Het kenmerkende gedeelte voor de hoogbouw in Ridderkerk is natuurlijk aan de rivier. Bij de waterbus. Hier enkele voorbeelden van. Er is ook een vorm waar hoogbouw is aan de rand van de gemeente. Of langs een hoofdroute, een herkenningspunt in de wijk. Hoogbouw in of aan het groen, dus in een parkachtige omgeving. En als onderdeel van een cluster. Dus dit is waar we naar gekeken hebben wat er eigenlijk al is. Wat vindt u dan geschikte locaties voor hoogbouw in Ridderkerk? Er staat op uw telefoon ook aangegeven wat u kan aanvinken. Dus wat vindt u geschikte locaties voor hoogbouw? Je kunt ook meerdere antwoorden aanklikken. Aan de rivier wordt toch het meest genoemd. Oké, dan geef ik het woord weer aan mijn collega Annemieke.

Mevrouw Punter: Dan verlaten we even het Ridderkerkse en gaan we iets breder kijken naar aspecten van hoogbouw. Ja, het gaat meer dan alleen maar hoog bouwen, het is natuurlijk ergens voor. Het levert meer woningen op, dus het kan een antwoord zijn op de grote woningbouwvraag. Maar het gaat eigenlijk heel erg bij hoogbouw ook, hoe beleef je dat nou? Dan gaat het eigenlijk ook vooral over hoe beleef je dat als mens op straat? Want dat is toch waar we zijn en dat maakt ook heel erg uit hoe je dat, of het prettig is of vervelend. Dus het maakt nogal uit hoe je zo'n gebouw ontwerpt. Het gaat ook over impact van zo'n gebouw op de omgeving. Het gaat voor schaduw zorgen. Er komen meer auto's, want er komen meer mensen. Het gaat over privacy, mensen wonen er omheen, mensen in de toren of in de hoogbouw kijken erop uit. Maar het kan ook zijn dat het daardoor mogelijk wordt om een buurtvoorziening in zo'n gebouw te maken, omdat er dan meer gemeenschappelijke ruimtes kunnen mee worden ontwikkeld. En als laatste de vormgeving van het gebouw. Heel bepalend over, en ik las het net al in uw reactie, wat vindt u van de hoogbouw in Ridderkerk? Ja, lelijk, achterhaald, bouwstijl. Ja, dat is heel bepalend inderdaad hoe je nou naar hoogbouw kijkt. Ik ga u hier even snel doorheen laten zien dat er echt verschillen zijn. Links de flats die we toch wel hebben hier. En rechts zie je dat er toch wel veel wordt geëxperimenteerd met hoogbouw in hele andere vormen. Dat is ook hoog, maar doordat het zoveel is opgedeeld komt het kleinschaliger over en is de beleving van zo'n gebouw toch heel anders. Ja, dit is het maaiveld. Je kan het gewoon neerzetten, een parkeerplaats ervoor leggen, de bergingen in de onderste verdieping stoppen en dan heb je een toren. Als je erin woont is het heel mooi, maar als je daar op straat loopt, dan is het toch heel anoniem. Je kan er ook voor zorgen dat De Plint gewoon aantrekkelijk is voor

iedereen. Dus dat daar ook functies in zitten voor de buurt bijvoorbeeld. Dat het spreekt, dat er ook ogen op de straat kijken. Dat is bepalend in hoe je hoogbouw kan maken. Ja, hier gaat ook weer de vorm, de bezonning, kleinschalige gebouwen, toch wat hoger. Dat brengt toch een heel ander impact op de omgeving en op de inrichting van de omgeving met zich mee en de bezonning. Grote blokken, krijg je hele grote schaduwvlakken. Gevarieerde gebouwen, is dat toch heel anders, beleef je ook heel anders. Ja, als ik dit nou vertel en al die dingen heb gezegd, dan zou ik graag van u willen weten: wat vindt u nou positieve aspecten van hoogbouw? Ik laat het hier even bij. Nog een paar, toch nog? Ik zie heel veel woningen. Ja, dat is wel waar we voor staan. Dus dat is op zich winst. En er zijn inderdaad... De sociale buurtgevoel of binnen een sociale gemeenschap. Nou, dan daartegenover: wat vindt u nu negatieve aspecten van hoogbouw? Ik denk, soms staan er eigenlijk de tegengestelde dingen of dezelfde dingen als in de andere slide net, de andere vragen. Dat hangt er natuurlijk ook helemaal vanaf hoe die hoogbouw vorm krijgt. Dat wordt ook duidelijk. Ik ga even verder. Ja, zoals we al zeiden, en dat kwam ook heel erg terug in de wordcloud. Ja, Ridderkerk heeft gewoon heel veel hoogbouw uit de jaren 60, 70, 80. Dat is best beeldbepalend en dat is ook allemaal in een soort zelfde stijl. Dat vind je in heel Nederland. Dat is vooral groot. En veel herhaling. Tegenwoordig wordt er op veel meer manieren gewerkt met hoogbouw, op veel vormen. Er zijn veel verschillende vormen. Je kan een soort optoppingen maken, letterlijk, op bestaande gebouwen, maar ook in het ontwerp. Het gebouw links is helemaal nieuwbouw en toch doen ze een soort onderbouw met een optopping, waardoor het eigenlijk als gebouw toch lager oogt. Ook door het materiaalverschil. Je kunt gebouwen veel meer als een sculptuur vormgeven, waardoor het niet overal hoog is, maar alleen op de plek waar het ook kan. Je kan het ook heel erg opknippen. Dus er zijn eigenlijk best veel manieren om hoogbouw eigenlijk best goed in te passen. In ieder geval anders dan de grote flats, waar je heel snel aan moet denken. Nu ga ik net als net met: is dit hoogbouw, gaan we weer een aantal voorbeelden laten zien en dan willen we van u weten: vindt u dat nou een geschikt voorbeeld voor Ridderkerk? Kunt u zich dat indenken dat, dat hier ergens in Ridderkerk kan staan of vindt u dat gewoon niet? Om het geheel. De hoogte is daar een onderdeel van, maar het gaat ook om de vorm. En deze? Hij kwam al even naar voren in de presentatie. Gevarieerd eigenlijk, hoog en laag. Ik denk de laatste die we nog hebben. Deze, een na laatste, sorry. Deze en nog eentje. De laatste. Zoiets. Ik denk dat ik deze vraag ook ga afronden. Wat opvalt is in ieder geval de meningen zijn verdeeld. Oh nee. Allerlaatste dan. Oké. Ik ga nu weer even de microfoon aan Lucien geven voor de Ridderkerkse situatie.

Mevrouw Batenburg: Wij als stedenbouwkundigen houden ons dagelijks bezig met gebouwen en ook de hoogtes daarvan. Dus we hebben ook gekeken naar hoe we in Ridderkerk een verdeling kunnen maken in de definitie van hoogbouw hier. Daar hebben we een voorstel voor gedaan. Oh, sorry. Ik heb hier nog een vraag. Ik ga iets te snel. We willen ook weten vanaf hoeveel bouwlagen u hoogbouw vindt? Is dat vanaf vier, zes, acht, tien, twaalf of hoger dan twaalf? Ja, welke het dichtst bij zit. Ik dacht dat eerst dit plaatje zou komen. Maar wij hebben dus een voorstel gedaan eigenlijk in hoe we de hoogtes kunnen definiëren in Ridderkerk. Dat is eigenlijk in de laagbouw, middelhoog, hoogbouw en landmarks. In de laagbouw gaat het dan tot drie lagen.

De heer Verweij: Precies wat u nu zegt daar had onze fractie een vraag over. Als we naar deze presentatie gaan en deze slide bekijken, die hier nu geprojecteerd staat.

De voorzitter: De vragen komen aan het eind, dus ik stel toch voor om gewoon eerst de presentatie af te maken. Want we zijn al over de halfuur heen van de presentatie en dan pas commentaar en vragen te stellen.

Mevrouw Batenburg: Dan de middelhoog, dus tot zes lagen. Dan de hoogbouw tot tien lagen. En de landmarks, dus eigenlijk de bijzondere hoogteaccenten, of ja, hoogte, hoge gebouwen, hoger dan tien. Dat is eigenlijk wat wij als voorstel doen voor de definitie daarvan. Tot. Hier staat het goed inderdaad. Enkele voorbeelden daarvan eigenlijk wat denkbaar is in deze categorie. Middelhoog tot en met zes lagen. Hoogbouw tot en met tien lagen hoog en landmarks vanaf 10 lagen. Nou is de vraag, kunt u zich vinden in deze definitie? Dan krijgen we eerst een ja en nee antwoord, wat u kunt invullen. Dan kunnen wij ook zien hoe het verdeeld is, deze mening. Dan kunt u in de volgende vraag aangeven wat er dan anders zou moeten, eventueel. Dat is verdeeld. Precies, geloof ik. Oh, nee, niet helemaal. Oké. Heeft iedereen het ingevuld? Ja, en dan kunt u nu invullen wat er eventueel anders zou moeten. En dit is ook handig om dat even onder elkaar te zien met deze vraag. Straks kunnen we het daar nog over hebben. Dan kunnen we deze antwoorden ook in ieder geval meenemen. We zijn er bijna, volgens mij. Dan geef ik het woord, het laatste...

Mevrouw Punter: Heeft iedereen zijn input op deze vraag kunnen geven voor dit moment? Er komt straks nog weer mogelijkheid om nog weer dingen mee te geven. Dan is het volgende...Ja, doe maar even. Deze wil ik even voor het laatst bewaren. Dus ik zou graag nu willen weten of u vragen heeft over deze presentatie? Inhoudelijke vragen over hoogbouw? Vragen over de hoogbouwvisie wellicht?

De voorzitter: Ik begrijp dat dit het eind van uw presentatie is. Dan dank ik u voor die presentatie. En dan stel ik vast dat als we het spoorboekje gaan volgen dat het elf uur wordt van deze vergadering. Dus misschien moeten we zo af en toe eens kijken of we daar iets aan kunnen doen. Dan bedoel ik afronden naar beneden. Er is nu gelegenheid om vragen te stellen en ik ga eerst inventariseren wie er vragen heeft en hoeveel. SGP. één stuks. Ja, ik inventariseer nu, u mag nog niks zeggen. Ik zie EvR drie vragen. Ik inventariseer even en dan komt het punt van orde. De Partij van de Arbeid heeft er drie. De VVD één. Deze kant gehad. Leefbaar Ridderkerk, één stuks. De ChristenUnie, twee. Dat heb ik, en dan krijgt de heer Kardol gelegenheid voor zijn ordepunt.

De heer Kardol: Het gaat er niet over of de ultieme vorm van hoogbouw al voorbij is gekomen, maar of we misschien een plaspauze kunnen inlassen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we vijf minuten pauzeren. En u mag zelf bepalen hoe u die vijf minuten invult. We gaan het ordevoorstel volgen en weer beginnen. Ik had de inventarisatie opgehaald. We hebben zes partijen die vragen stellen en ik begin bij de SGP voor één vraag. Dat is de heer Verweij.

De heer Verweij: Sorry, maar die komt even te vervallen. Dank u wel.

De voorzitter: Dat was kort, maar krachtig. Dan de VVD, mijnheer Borst. Eén vraag.

De heer Borst: Ja, wij vroegen ons af waarom die... Ik moet even spieken. Ja, zeg maar, die tweede categorie in de definitie. Waarom dat nou middelhoog en niet gewoon middenbouw heet? Waarom is dat? Waarom is daarvoor gekozen?

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Als u liever heeft dat we die middenbouw noemen, dan... Het gaat om het segment van vier tot zes en dat moet uiteindelijk een naampje krijgen. Ik geloof niet dat aan de naam nu per definitie... Het gaat erom dat wil je later ook kunnen differentiëren in hoger dan drie. Op sommige plekken misschien wel iets tussen vier en zes wenselijk is, maar die landmark misschien juist weer niet. En als je straks zegt: op een plek kan hoogbouw. Als je alles boven drie hoogbouw, dan wordt dat wel een hele brede. Dus daarom hebben we gezegd, laten we het nou iets meer opknippen in een aantal blokken. Nul tot en met drie, vier tot en met zes. En welk naampje je eraan geeft is dan feitelijk. Als u per se wil dat we hem middenbouw noemen, dan rillen de stedenbouwkundigen daar blijkbaar van. Maar ik denk dat het in het naam niet zozeer zit als meer in de segmentering die we aan willen brengen.

De voorzitter: Waarvan akte. Dat was een nieuwe poging voor amendering. We gaan naar Leefbaar Ridderkerk. Mevrouw Van Nieuwenhuizen, uw ene vraag.

Mevrouw Van Nieuwenhuizen: Dank u wel voorzitter. Wij vragen ons af: wat gaat er gebeuren met al de antwoorden die wij hebben gegeven? Er waren ja-nee antwoorden, maar ook antwoorden waar je daadwerkelijk iets neer moest zetten. Wat gaat daarmee gebeuren? Want het zijn hele uiteenlopende meningen. Ik ben eigenlijk heel benieuwd wat de uitkomst daarvan is.

De voorzitter: Wethouder, heeft u een ladekast of heeft u een andere alternatief?

De heer Van der Duijn Schouten: Dat gaat zeker niet de ladekast of de prullenbak in. We gaan dit allemaal meenemen als input richting, en dat het heel gevarieerd is, dat is ons ook wel duidelijk geworden. Op sommige punten was het ook redelijk eensluidend. Dus dat zijn de makkelijke. En waar het gevarieerd is, zullen we toch een beetje op zoek moeten, het lijkt soms net participatie, naar ergens de grootste gemene deler. Maar dat zijn in ieder geval wel de dingen waar we het totale draagvlak waarschijnlijk ook nooit gaan vinden. Maar zowel met die input als basis te gebruiken voor het vervolg van dit proces. Dus daar is ook deze avond voor bedoeld om wat input op te halen. Dat geeft ook wel denk ik stof tot nadenken. Maar we zijn wel blij met wat we ophalen.

De voorzitter: Voldoende mevrouw Van Nieuwenhuizen?

Mevrouw Van Nieuwenhuizen: Nee, nog even, krijgen wij het resultaat ook te zien? Top. Dank u wel.

De voorzitter: Het antwoord is ja voor de luisteraar thuis. De ChristenUnie, twee vragen. Mijnheer Knape.

De heer Knape: Dank u wel voorzitter. We hebben een aantal categorieën voorgeschoteld gekregen. Ik hoorde u daarnet ook zeggen dat op sommige plekken een combinatie ook mogelijk is. Hoe moeten we dat nou voor ons zien? Gaan we dan op een gegeven moment plekken aanwijzen waar je gecombineerde hoogbouw mogelijk gaat maken? Aan de ene kant misschien wat hoger, aan de andere kant wat lager. Ga je dat dan eigenlijk nog weer als een soort tussencategorie zien in je hoogbouwvisie? Dat vroegen wij ons af. En de tweede is: we zoomen nu, ik hoor best wel veel, hoogbouw is nodig omdat we mensen kwijt moeten en mensen moeten wonen. Aan de andere kant zou je hoogbouw ook kunnen zien als een oplossing om een leefbare openbare ruimte te creëren. Gaan we nu in de hoogbouwvisie alleen maar vanuit het oogpunt van de woningnood kijken of gaan we ook echt als een kans zien om die openbare ruimte leefbaar in te richten?

De voorzitter: Wethouder. Klinkt allemaal een beetje politiek.

De heer Van der Duijn Schouten: Wat u voorbij ziet komen zijn natuurlijk de meningen van uw collega's. En blijkbaar zien die hoogbouw veel als een kans voor woningen. Dat hebben wij ook voorbij zien komen. Tegelijkertijd denk ik dat u terecht opmerkt dat op het moment dat je met de woning de hoogte in gaat in plaats van de breedte, dat dat in de openbare ruimte ook wel kansen biedt. Ik ga er vanuit dat u dat ongetwijfeld zelf bij die Mentimeter net ook heeft ingevuld, als u er zo over denkt. Dan zien we die straks, en u straks ook in het verslag natuurlijk, zien we die terug. En ook die nemen wij mee. Nogmaals, we hebben van een hele hoop aspecten positieve en negatieve punten. En wat u nu noemt, de woningen en de kant in de openbare wereld, dat zijn duidelijk, denk ik, twee positieve aspecten van hoogbouw. Die zullen wij uiteraard meenemen en wegen. Net zoals dat we alle negatieve aspecten die benoemd zijn natuurlijk daarin ook een plaatsje gaan geven.

De voorzitter: Mijnheer Knape.

De heer Knape: Dank u wel voorzitter. We hebben op de ene vraag een antwoord gekregen, maar die andere hebben we nog geen antwoord op gehad. Dat gaat over de gecombineerde bouw.

De voorzitter: Ik ervaarde dat het hetzelfde antwoord was op twee vragen, maar u krijgt een aanvullend antwoord van mevrouw Punter.

Mevrouw Punter: Dat klopt. Die hoogbouwvisie en de hoogbouwcontour die daar onderdeel van is, die gaat uit van de maximale bouwhoogte die je op een plek kan bouwen. Dat wil niet zeggen dat je daar niet ook lager kan bouwen. Dus daar maakt altijd, is daar variatie in mogelijk. Dus het geeft een soort maximumhoogte aan voor wat wij vinden dat op die plekken toelaatbaar is.

De voorzitter: Dan gaan we naar Echt voor Ridderkerk. Mijnheer Hoogendijk, drie vragen. Begint u er met twee?

De heer Hoogendijk: Dank u wel voorzitter. Allereerst vinden we het een beetje moeilijk om vast te definiëren wat nou hoog, midden, landmarks zijn. Wij vinden het een beetje relatief, want als je laag- of middenbouw in Dolfijnpark gaat projecteren, is dat behoorlijk hoogbouw. En ga je een flat van zes hoog langs de waterkant neerzetten, is dat misschien wel laagbouw. Dat allereerst. Dan het kan wel in ruimte schelen, maar we hebben altijd nog een parkeerbeleid. De voorzieningen moeten er zijn, want je gaat een heleboel mensen op een hele kleine plek neerzetten. En dan speelt onder meer openbaar vervoer een belangrijke rol, denk ik.

De voorzitter: Het zijn meer opmerkingen, maar daar kan eventueel op gereflecteerd worden. Doet u de derde er dan maar bij, want die is waarschijnlijk van hetzelfde karakter.

De heer Hoogendijk: Kan er ook nagedacht worden over het renoveren van jaren 60 flats die plaats kunnen maken voor hoogbouw? Dan met name op de plaats waar nu ook al hoogbouw in de omgeving staat. Dank u wel.

De voorzitter: Dat is een hele concrete vraag en het gaat alleen over nadenken. Wethouder, aan u het eerst het woord.

De heer Van der Duijn Schouten: Die definitiekwestie begrijp ik. Je kan hem alleen ook omkeren: als de definitie zoals net gepresenteerd, dan kan de conclusie zijn dat laagbouw in het Dolfijnpark wel past, maar middenbouw niet, omdat het voor daar te hoog is. Als we de definitiekwestie afhankelijk gaan maken van de omgeving, dan wordt het een beetje een kip-ei-verhaal, dan komen we nergens. Ik denk dat met de definitie zoals we net gepresenteerd hebben, juist de afweging die u schetst heel goed gemaakt kan worden, want dan is de conclusie in het Dolfijnpark vinden we laagbouw passend, maar vinden we middenbouw al niet meer passend, omdat we het daar te hoog vinden. Dat is feitelijk wat u zegt. En dat dat aan de rivier dan weer anders is, maar dan is de definitie wel helder voor wat daar passend is.

De voorzitter: En op de overige opmerkingen en vragen? De heer Hoogendijk wil ook reageren zo dadelijk.

De heer Van der Duijn Schouten: U mag blijkbaar zo reageren. Ja, parkeren en al dat soort aspecten moeten natuurlijk in ieder geval dat we met een ruimtelijke ontwikkeling aan de gang gaan, moet dat een plekje krijgen. Dan is OV, parkeren, klimaatadaptatie, al dat soort zaken die bij iedere ruimtelijke ontwikkeling zijn, ook als we een visie hebben gevormd op waar hoogbouw kan, dan moet dat. Ook wat net in de presentatie gezegd, als we vinden dat iets ergens planologisch kan landen, of stedenbouwkundig, dan moet vervolgens nog maar blijken dat het ook ingepast kan worden, want dat is niet in alle gevallen dan ook natuurlijk aan de voorkant al gezegd. We hebben net een nota parkeernormen, je kan ergens een flat van noem maar even twintig hoog, maar als er vervolgens geen parkeerplek buiten te vinden is, dan gaat het dus op dat punt al niet passen. Dat slaat natuurlijk ook per saldo, dat gaat nooit gebeuren. Kan daarover nagedacht worden? Het is misschien een beetje flauw, maar we kunnen overal natuurlijk over nadenken en goede ideeën willen we ook graag over nadenken. U stelt hem vrij algemeen. Ik zie nu dat er nu al op een aantal

plekken wel wat hoogbouw is in Ridderkerk. De Blaak hebben we net gehad, daar was hoogbouw. Vier hoog, hoog niet. In ieder geval middenbouw zullen het wel kunnen noemen, met z'n allen, denk ik. Daar komt wat terug, waar drie ook vier hoog is en wat hoogte gewonnen wordt. Daar kan en daar wordt over nagedacht. Die kansen willen we natuurlijk ook benutten als die zich aandienen.

De voorzitter: Mijnheer Hoogendijk, u wil reageren. Helder, dan gaan we naar de Partij van de Arbeid. Drie vragen. Mevrouw Ripmeester, ik laat een beetje van u afhangen of dat u het in één keer doet of dat u het opsplijt.

Mevrouw Ripmeester: Ik vind het ook lastig, omdat de vragen en opmerkingen allemaal een beetje samenhangen. Dus ik ga mijn best doen om het zo helder mogelijk te vragen. Ik wil me aansluiten bij mijn voorganger. Het lijkt wel alsof er steeds gesproken wordt over nieuwe locaties. Maar ook onze voorkeur gaat uit naar het optoppen van bestaande hoogbouw. Dus bouwen waar dat al is. Omdat hoogbouw ook relatief is en één laag erop minder voelt als hoogbouw dan een flat van vier hoog naast een patiowoning. Dus ik wilde graag weten hoe we dat gaan vormgeven, ook omdat de volgordelijkheid belangrijk is. Op het moment dat je al ergens een landmark neerzet, naast de patiowoningen, dan is middenbouw in één keer niet meer zo hoog. Want dan heb je die landmark al en daar past dat weer op. Dus hoe gaan we dan dat gebied ontwikkelen? Dat totale gebied, dat er variatie blijft, dat het mooi blijft, dat het niet hoog voelt. Want we willen ook geen... Hoe gaan we ook hoogbouwwijken voorkomen? Want ik hoorde net het Gemini terrein. Als je dat daar nu in één keer vol gaat zetten met hoogbouw of alle hoogbouw gaat concentreren in Bolnes, dat lijkt me ook een ongewenste ontwikkeling. Dus hoe verspreiden we dan ook de hoogbouw of middenbouw over de verschillende wijken? Omdat toch elke wijk wel wat variatie kan gebruiken. Mijn tweede of mijn laatste vraag is ook datzelfde weer over de landmarks en die variatie. Als we een hele rij landmarks naast elkaar zetten, zoals aan de rivier, dan oogt dat vanaf de rivier, maar ook vanaf de dijk eigenlijk meer als een landmark muur in plaats van verschillende appartementen. Dus hoe gaan we dat gevoel voorkomen voor de rest van Ridderkerk? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder, wilt u hierop reageren? Of mevrouw Punter? Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Ik pak in ieder geval even de eerste vraag over ook bestaande bouw. Jazeker, dat is ook juist de bedoeling. We hebben ergens nog in een van de eerdere documenten aangegeven dat we voor de Koninginneweg ook willen kijken om wat hoger te doen. Dat is allemaal bestaand nu. Wij denken dat het daar best wat hoger kan, maar hoe hoog dan? En wat is daar dan passend? En zo zijn er meer gebieden in Ridderkerk waar herontwikkelingen gepland zijn, waar we met u met zo'n visie willen bepalen van wat kan daar nu binnen het geheel van Ridderkerk, in een goede afweging, wat kan daar nu wel en wat kan daar nu niet landen? Hoe voorkomen we een hele rij van landmarks langs de rivier? Ik denk door in onze visie op te nemen dat we dat niet willen als we dat niet willen. Daar moet die visie, dat is een van de aspecten die ook genoemd worden, dat als er iets kan landen, onder welke voorwaarden dan? Daar zijn natuurlijk best wel wat voorwaarden, locatie gebonden te bedenken, onder welke omstandigheden iets wel of iets niet kan. En wanneer we het passend vinden. Een van de plaatjes die voorbij zich komen, was

een best hoog gebouw aan de ene kant, wat als het ware als een trap afloopt. Ja, dat is aan de ene kant heel hoog, aan de andere kant is het eigenlijk heel laag. En zo zijn er...Ik vond de plaatjes die de collega's erbij hadden gevonden, soms verrassend om te zien wat er ook met hoogbouw kan. En de uitstraling die dat vervolgens op de omgeving heeft, zeker als ik dat relateer aan de hoogbouw die wij nu rijk zijn. Die over het algemeen daar toch een beetje schraal bij afsteekt. Maar goed, die hebben we, dat houden we ook voorlopig nog wel even. Maar zo zijn er natuurlijk best wel randvoorwaarden te formuleren, ook in die visie, onder welke voorwaarden op een locatie iets kan. Daar proberen we ook straks in die visie straks vorm aan te geven.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Nog één aanvullende vraag. Kunnen wij dan ook...Hoe gedetailleerd moet die omgevingsvisie zijn dat we ook aan projectontwikkelaars echt een heel duidelijk beeld mee kunnen geven? Want soms lijkt het wel alsof wat de projectontwikkelaar wil bouwen, dat wij dat maar half te accepteren hebben. Hoe krijgen we dat dan voor elkaar, dat er ook gebouwd wordt wat we gewoon heel graag willen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: We hebben straks een omgevingsvisie, die zal dat detailniveau naar ik vermoed niet hebben. We hebben een visie op hoogbouw, die zal iets gedetailleerder zijn. En uiteindelijk moet alles daarin natuurlijk ook weer een keer landen in een bestemmingsplan. Want we kunnen een visie vormen, maar als het bestemmingsplan dat op een gegeven moment niet toestaat, zal er ook nog eens een keer een bestemmingsplan wijziging. Dus er zijn natuurlijk best nog aardig wat instrumenten om daarin te sturen. Maar het is wel de bedoeling dat in die visie op hoogbouw, wel globaal een beeld landt van wat we dan als gemeente wel en niet wenselijk vinden. Dat wordt dan uiteindelijk natuurlijk ook wel leidend voor de gesprekken die we voeren met elkaar. Tenminste, ook met ontwikkelaars.

De voorzitter: Dan sluiten we hiermee de vragenronde af. Mijnheer Verweij, heeft u nog een nabrander? En misschien kijkt u eerst op uw horloge voordat u het uitvoerig maakt.

De heer Verweij: Ik ga het kort houden, voorzitter. Maar daarnet had ik mijn vraag geannuleerd, omdat ik de informatievoorziening voor mijn vraag nog niet op orde had. Dat is nu wel het geval, dus ik zou hem graag toch nog stellen als het mag. Heeft betrekking op het eerste gedeelte van de presentatie die wij zojuist ontvingen. En ik heb even snel geteld. Ik zag dat er tien sectoren waren die nu nog als agrarische grond werden aangemerkt. Nou kijken we er nu lokaal naar vanuit gemeentepolitiek, maar er is natuurlijk ook nog een provinciaal beleid in de vorm van het NPLG, het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied. Mijn vraag is: in hoeverre heeft dat programma nog invloed op wat wij hier gaan bepalen ten opzichte van de agrarische gronden? En als tweede vervolgvraag daarop: ik weet dat er ook een ambitie is vanuit de provincie om het aandeel agrarische gronden zelfs uit te breiden. Is dat ook iets waar wij nog rekening mee moeten houden als wij hier straks besluiten over gaan nemen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, ik was net bij mijn beantwoording van mevrouw Ripmeester de vraag nog net niet helemaal klaar, want wat ik ook nog wilde meegeven is dat als u of uw raad straks op een bepaalde plek iets juist nadrukkelijk niet wil, is dit natuurlijk ook, of later als we die visie vaststellen, ook het moment wel om dat mee te geven. Dus ook die kant kan het op. Ja, ik hoor dat de heer Verweij nu een aantal vragen gaat stellen over de visie op agrarische gronden die nog komt. Volgens mij ligt op dit moment de hoogbouwvisie voor en hebben we het nu niet meer over het proces wat wij intern nog moeten lopen om tot die visie op agrarische gronden te komen. Waarbij natuurlijk alle aspecten die hij noemt relevant zijn en ook betrokken zullen worden. Maar wat nu nog niet op dit moment bij elkaar is gebracht. Want zover zijn we gewoon...Dat proces moeten we nog gaan lopen. Dus dat zal op een later moment komen.

De voorzitter: Dan laten we het hierbij. Volgens het spoorboekje zouden we nog een uur te gaan hebben. Ik denk dat, dat veel te lang is. Doet u een voorstel, mevrouw Punter, via de microfoon. De vragen van de commissie zijn gesteld, maar nu zouden de ambtenaren aan de commissie vragen gaan stellen. Wat nu op de agenda stond was de ambtenaren nemen met de commissieleden hun reactie door die ze gegeven hebben via Mentimeter. Dat was de aankondiging.

Mevrouw Punter: We hebben nu al een aantal vragen of opmerkingen gehoord... Dat het misschien goed is om de afronding te doen, uw input mee te nemen. We hebben veel dingen gezien. Het is heel waardevol. Ik hoorde net ook in de vragen hele goede suggesties ook voor het maken van die contour. We komen bij u terug ook met varianten daarvoor. Dus ik weet niet of het nou nog...

De voorzitter: Kunt u het via de microfoon voorstellen? Dan hoort de zaal het, maar ook heel Ridderkerk kan meeluisteren.

De heer Van der Duijn Schouten: Ja, dat is fijn voor heel Ridderkerk natuurlijk. Daarnet heeft de commissie de gelegenheid om wat verduidelijkingsvragen te stellen. Wellicht is het goed om de commissie nog even de gelegenheid te geven om, net zoals we daarnet hebben gedaan, te kijken of ze ons nog zaken mee willen geven voor het vervolg van dit proces. Ik bedoel dan, ik denk dat het goed is dat we dat nog even ophalen. Daarmee dan vervolgens ook inderdaad richting een afronding gaan. Dan houden we het allemaal nog een beetje scherp tot het eind van de vergadering.

De voorzitter: Wat u voorstelt is duidelijk. Volgens mijn agenda zouden eerst de ambtenaren met de commissie de reactie doornemen. Ze hebben net aangegeven dat we dat overslaan, omdat er voldoende duidelijke input is gegeven. Het vervolg was dat van ambtelijke zijde wat verteld zou worden over het vervolg. Dat is impliciet eigenlijk gebeurd. Maar als u daar nog iets aan wil toevoegen, zou ik zeggen, doet u dat eerst. En dan geven we, conform het voorstel van de wethouder, de commissie gelegenheid om een mening te geven en dan doe ik een rondje langs alle fracties. Mevrouw Punter aan u het woord.

Mevrouw Punter: Wij gaan met deze input verder met het maken van de hoogbouwvisie, de volgende stap in. De hoogbouwvisie bestaat uit deze definitie waar we input voor hebben opgehaald vanavond. Wij zullen met een tegenvoorstel komen en dat aan u presenteren, waarin we dus natuurlijk nu de input meenemen. En vervolgens zullen wij ook die hoogbouwcontour, er zijn net ook al een aantal dingen over gezegd. Niet een muur, niet het liefst bij bestaande plekken, bij plekken met goede OV-haltes, dat soort dingen. Wij zullen een aantal varianten meebrengen over die hoogbouwcontour, waarop u dan weer kunt reageren. Dus dat gaat eigenlijk over deze locatie specifieke plekken. Daarna, als we dat hebben gedaan, dat is dan nog een stap later, gaan wij ook een afwegingskader maken waarin we dus ook zaken als parkeren...Welke voorwaarden stellen wij nou eigenlijk aan de daadwerkelijke gebouwen die er dan komen? Daar kunnen we voorstellen voor doen en ook dat afwegingskader zal weer hier terugkomen. Dus dat wilde ik eigenlijk nog zeggen en ik vroeg me af of u ons daar eventueel nog iets over mee wilde geven.

De voorzitter: Dan stel ik eerst nog de vraag of u iets over de tijdslijn kan zeggen. Komt u volgende week met iets, of volgend jaar, of ergens daartussenin? Kun u daar iets over zeggen? Het komt niet op een maand aan, maar om enig gevoel mee te geven.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, volgens mij is het zo dat we in de startnotitie hebben aangegeven dat we ergens, en volgens mij is dat ook in de RIP genoemd, op 10 juli is er weer een commissievergadering gepland waarin we een volgende stap willen zetten, zowel in de hoogbouw, ook met iets over agrarische gronden op dat moment. Volgens mij, maar dan doe ik het even uit m'n hoofd, een plan MER of een ander deel. Maar dan zou ik de startnotitie even... Er is in juli weer een commissievergadering gepland, waarin we in het hele proces van die omgevingsvisie een volgende stap u mee willen nemen. En dan zullen een aantal zaken wat concreter worden als dat ze vanavond waren. Zoals mevrouw Punter net ook aangaf. 10 juli, noteer het in uw agenda.

De voorzitter: Dat was het antwoord waar ik naar op zoek was en het woord wat u zocht was de nota reikwijdte en detailniveau. Dan gaan we nu over naar verdere meningen waar om wordt gevraagd en dan doe ik het rondje de andere kant op als daarstraks en begin ik bij de Partij van de Arbeid. Mevrouw Ripmeester, voor de notulen.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Wat wij meewillen geven is dat we geen concentratie van hoogbouw willen of een concentratie van hoge flats, geen muur. We willen meer middenbouw in elke wijk. Dus niet één wijk met alleen maar hoogbouw en de rest alleen maar laagbouw, maar gewoon elke wijk met middenbouw en meer variatie. Variatie op locatie. Dus niet meer weer van hetzelfde. Fraaie vormgeving, want sommige hoogbouw ziet eruit alsof je in een kasteel woont of in een herenhuis en dat is toch een stuk leuker wonen dan in een blokkendoos. Bouwen op bestaande locaties, dus optoppen en zo, zodat we op die manier hopelijk onze opengroene gebieden kunnen beschermen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. SGP, mijnheer Verweij.

De heer Verweij: Dank u wel voorzitter. Wat ons betreft het allerbelangrijkste is een duidelijke visie van wat concreet hoogbouw is. Wij vinden dat hoogbouw is alles vanaf drie bouwlagen. Dat willen wij graag zo meegeven. En zoals de voorgaande spreker zei, hechten wij ook aan behoud van groen en het dorpse karakter van Ridderkerk. Daarom vinden wij dat hoogbouw, zoals ik het hiervoor definieerde, in Rijsoord en Oostendam per definitie eigenlijk geen optie zou moeten zijn. Daarentegen zien wij bijvoorbeeld in het centrum wel ruimte voor hoogbouw. In het bijzonder denken wij dan aan het combineren van hoogbouw met winkelstrips en winkelvoorzieningen, al dan niet in combinatie met ouderen die daar een goede plek zouden kunnen vinden. En wij vinden het ook belangrijk dat er wordt gedifferentieerd binnen hoogbouw. Dus we kunnen niet zeggen, alles onder drie is laagbouw en alles boven drie is hoogbouw, maar juist binnen hoogbouw zou het goed zijn om differentiatie aan te brengen, zodat we ook op wijkniveau op de juiste manier kunnen inpassen. Een voorbeeld, Slikkerveer, aan het water kun je een stuk hoger bouwen dan ergens midden in een wijk, wat niet betekent dat je in de wijk niet hoog zou kunnen bouwen. Dus daarin is balans noodzakelijk wat ons betreft. Tot slot, wat ons opviel, er wordt over het algemeen een heel negatief waardeoordeel gegeven over architectuur uit de jaren 60, 70 en 80. Wij begrijpen dat, maar wij willen wel tot enige terughoudendheid oproepen in het slopen daarvan, want ook dat is cultureel erfgoed. En het zou toch lullig zijn als we over vijftig jaar tot de conclusie komen dat er niks meer uit de jaren 60, 70 en 80 te vinden is in ons dorp. Dus dat waren zo enige observaties vanuit onze kant. Dank u wel.

De voorzitter: Uw collega van de ChristenUnie, de heer Kooijman, die wil reageren.

De heer Kooijman: Ja, een vraag aan de SGP. Eerst waren ze heel stellig van alles boven die laag is hoogbouw en vervolgens doen ze de suggestie om te gaan differentiëren wat hoogbouw is. Dus ik vroeg me even af, zou dan het idee van dat je bijvoorbeeld met middenbouw, hoogbouw, landmarks, dat, dat een oplossing zou kunnen zijn?

De voorzitter: Mijnheer Verweij.

De heer Verweij: Ik denk even na hoe ik een diplomatiek antwoord op deze vraag kan geven. Kijk, inderdaad, middenbouw zou je zoiets kunnen noemen, maar je kunt bijvoorbeeld zeggen, een eerste groep van hoogbouw is, ik noem maar wat, drie tot en met zes lagen. Een tweede groep is zeven tot en met tien. Een derde groep is tien plus, et cetera. Maar dat de ruimtelijke inpassing in ieder geval overeenkomt met het karakter van een wijk, dat vinden wij belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Ripmeester: Ik begrijp, we hebben nu de Ridderkerkse definitie van hoogbouw en we hebben nu een nieuwe definitie van lage hoogbouw en hoge hoogbouw, maar is er ook niet iets als een definitie die Woonkompas, alle woningcorporaties hanteren als hoogbouw, want ik zag dat ergens stond op Google, Dr. Google zei iets van vijf lagen.

De voorzitter: Maar we zijn nu bezig met meningen inventariseren en u mag op elkaar reageren en u stelt nu eigenlijk een vraag aan de inleiders. Dus ik stel voor dat we die even opsparen tot aan het end. Dan ga ik naar de volgende spreker, dat is de heer Ros van GroenLinks.

De heer Ros: Dank u voorzitter. Ten eerste denk ik niet dat we een keuze hebben qua hoogbouw. Hoogbouw is geen keuze. We moeten huizen bouwen voor onze inwoners. Een tweede constatering is die ik zag bij de presentatie en ook in de stukken. Heel veel steden en gemeentes hebben een soort piramideachtige vorm. Je hebt in het centrum heb je hoogbouw en dan loopt het zo mooi af. Bij ons ziet het eruit als een hartmonitor van een hartpatiënt, zeg maar. Het gaat een beetje zo op en neer. Het lijkt wel of er lukraak af en toe wat neer is gepland. Daarom ben ik heel blij, dat is het compliment aan deze wethouder, dat we hier nu over spreken en dat we deze visie dus hebben. Waardoor we duidelijk kunnen zeggen waar we wel en niet woningen. Ergens werd ook nog gevraagd geef voorbeelden. Ik wil graag meegeven twee goede voorbeelden die we qua hoogbouw hebben en een wat minder geslaagde. Dan noem ik het Vondelpark en De Vier Jaargetijden in Slikkerveer. Die zijn groen, mooi, autoluw, autovrij middengebied. En wat minder is De Schans, wat een stenen vlakte is. Wat nou het grote verschil is, en ik denk dat we daar echt op moeten inzetten, is gewoon ondergronds parkeren. Waardoor je ontzettend veel kwaliteit wint in de openbare ruimte. Dus ik denk dat we daar echt op moeten inzetten. Dat kan gewoon niet anders. Dat hoeft niet alleen voor dure appartementen te zijn. In De Vier Jaargetijden is ongeveer 70% sociale huur en 30% koop. Dus het kan wel. Ik hoorde een aantal keer optoppen. Uiteraard moeten we daaraan denken. Hoogbouw biedt ook een kans om mooie architectuur toe te voegen aan onze gemeente. En qua locatie wil ik nog meegeven, in het centrum zie ik het zeker als een kans om meer hoogbouw toe te voegen. En dan denken wij niet dat je zou moeten beperken tot bijvoorbeeld zes bouwlagen vooraf. Dus je zou best eens kunnen denken: misschien kunnen we daar wel op sommige plekken wel wat daar even overheen. Daarnaast geeft GroenLinks mee: wat ons betreft groene en open gebieden, op groene en open gebieden bouwen we niet. Dat betekent automatisch dat we hoger moeten bouwen op plekken waar wel gebouwd wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Echt voor Ridderkerk, mijnheer Hoogendijk.

De heer Hoogendijk: Dank u wel. Ik zou me eigen willen aansluiten bij de heer Ros, tenminste EvR wil dat. Dan denk ik dat ik daaraan wil toevoegen dat er niet alleen ondergronds geparkeerd kan worden, maar ook bovengronds, namelijk in de eerste twee, één, twee of misschien wel drie woonlagen van zo'n flatgebouw. Dat kan in plaats van een stenen omhulsing met een hekwerk waar groen tegenaan groeit en wat een hele fraaie indruk geeft. Dat wil ik even meegeven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Borst, VVD.

De heer Borst: Voorzitter, wij zijn in ieder geval heel erg blij met die vier categorieën. Ik denk dat, dat echt gaat helpen ook in de toekomst om de discussie te voeren over wat we waar passend en wenselijk vinden. Ik ga niet met zoveel woorden herhalen wat andere collega's vanavond ook al hebben gezegd, maar wat voor ons het allerbelangrijkste is, is dat het passend is. Dan komt het dus wat ons betreft niet aan op zes bouwlagen of zeven bouwlagen, maar past het in de omgeving?

Verder sluit ik me helemaal aan bij de twee voorbeelden die de heer Ros noemde. Dat zijn ook precies de twee voorbeelden die wij in de fractie hadden besproken. Toen hebben we ook ons, als gedachte experiment bedacht, wat nou als we dat in aantallen van woningen, de grote flats aan de Rijnsingel. Als we dat nou zouden vervangen door zulk soort woningen, wat een verschil dat zou maken. Dat is allebei hoogbouw, maar dat is wel waar voor ons het verschil in accent zit. Daar hou ik het even bij, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Leefbaar Ridderkerk, mevrouw Van Nieuwenhuizen.

Mevrouw Van Nieuwenhuizen: Dank u wel voorzitter. Ik wil eigenlijk alleen maar meegeven dat met hoogbouw is vooral belangrijk hoe de uitstraling is. Zoals bijvoorbeeld inderdaad de Spuistraat, Rijnsingel, die appartementen zijn natuurlijk spuuglenig. Maar we hebben ook hele mooie hoogbouw langs de rivier. Er moet worden gekozen voor hoogbouw, je kan niet anders. We hebben huizen nodig. Bouw geen hoogbouw in de wijken. maar bouw hoogbouw langs de randen van Ridderkerk. Het dorpse karakter moet behouden blijven en bij hoogbouw zorg voor een goede uitstraling. We hebben mooie voorbeelden gezien inderdaad in de presentatie. Getrapte gebouwen, uitvallende balkons, dat is de bouw van deze tijd. En je moet afwegen of leefbaarheid in de wijk, verkeersdrukke in de wijk en ontsluitingswegen en de privacy van omwonenden niet in het geding komen. Dat is onze bijdrage. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Ros, GroenLinks, u wilt reageren op deze bijdrage.

De heer Ros: Zeker voorzitter. Mevrouw Van Nieuwenhuizen heeft het over: we moeten langs de randen van de gemeente moeten we hoog bouwen en in het centrum en in de wijken dus niet. En dat snap ik niet helemaal, want dan krijg je een soort Manhattan aan de Waal, dat is hartstikke mooi, en dan krijgen we hier dorpse woningen. Dus dat begrijp ik niet helemaal. Zou u dat nog even kunnen uitleggen?

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenhuizen.

Mevrouw Van Nieuwenhuizen: Dank u wel. Het is heel belangrijk, ik denk voor heel veel mensen, zeker heel veel mensen uit Ridderkerk, dat het dorpse karakter van Ridderkerk behouden blijft. En als je in alle wijken hoogbouw gaat doen, is er geen dorpse karakter meer, dan is dat volledig kwijt.

De voorzitter: Eerst mag de heer Ros reageren en dan de heer Borst.

De heer Ros: Dan wil ik wel heel graag weten waar dan wel hoogbouw en waar we wel gaan bouwen. Of dat u zegt van u bent tegen alle vormen van hoogbouw en laat de inwoners maar ergens anders gaan wonen. Dat is natuurlijk ook een optie.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenhuizen.

Mevrouw Van Nieuwenhuizen: Nee, dat is niet wat ik zeg. We zijn zeker niet tegen hoogbouw. We kunnen niet anders dan de lucht ingaan, want we hebben woningen nodig. Heel veel woningen. Dus

om daaraan te voldoen, zullen we de lucht in moeten gaan. Dat is ook geen probleem. Maar kijk naar de mooie appartementencomplexen langs het water. Dat zijn mooie locaties. En dan hoeven we niet over dertig torens naast elkaar. Maar het is een voorbeeld. Dus ga kijken wat is er mogelijk aan de randen van de gemeente en niet middenin woonwijken.

De voorzitter: De heer Borst, VVD.

De heer Borst: Als ik de fractie van Leefbaar Ridderkerk dan goed begrijp, dan gaat het dus om hoe we het inpassen. Dus niet zozeer dat we het per definitie uitsluiten aan de voorkant, maar dat we kijken wat is waar passend?

De voorzitter: Absoluut, was wat mevrouw Van Nieuwenhuizen zei zonder de microfoon aan. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Bouw niet om het bouwen. En, het is al meer gezegd, let vooral op een goede inpasbaarheid en beleefbaarheid. Waar je de hoogte in gaat om te bouwen, zorg dat de ontsluiting geregeld is. Kan je die niet regelen, waar ik in Bolnes een beetje tegenaan loop, misschien moet je dan maar minder bouwen. Moet je dan ook niet aan die woningbouwopgave van tweeduizend voldoen. Je mag ook voor kwaliteit kiezen. Beperk het, dat klinkt misschien heel egoïstisch, maar ik ga het toch zeggen, ik hoor een andere Rijsoordenaar dat ook zeggen: beperk het toch tot het noordwesten van de Rijksweg. Gewoon om de buitengebieden en het mooie groen te ontzien. Want ook die Ridderkerkers die in die flats wonen, die willen ook daar dolgraag recreëren. Je zou langs de Rijkswegen wat hoogbouw kunnen doen, omdat het een beetje een buffer vormt naar de Rijkswegen, waar het voor het geluid aan gaat. Bouw divers. Bouw divers in hoogte en in vorm. En ook dat is al veel meer gezegd. Het moet iets toevoegen aan de omgeving. En optoppen vinden we belangrijk. Kijk naar bedrijventerreinen. Bijvoorbeeld achter de Noordenweg, dat verouderde bedrijventerreinen. Of je zegt daar kunnen we bedrijven vervangen voor woningbouw. En ik wil toch wel een oproep doen om De Plint levendig te houden. We zagen daar natuurlijk een prachtig plaatje van. Twee. Eén waar hij helemaal afgestompt is door de geparkeerde auto's en daar loop je 's avonds ook niet lekker meer. En die andere Plint die open was waar wat voorzieningen in zitten. Je kan ook nog woningen beneden gelijkvloers of in een flat. Dat houdt een wijk veel levendiger. Dat willen we meegeven graag.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Ros, GroenLinks.

De heer Ros: Dank u wel voorzitter. Ik hoor Burger op 1 zeggen dat ze heel graag langs de Rijkswegen hoogbouw willen hebben. Dat is onze groene kraag. Bolnes-Zuid, Rijsoord, Oosterdam en het Oosterpark. Kunt u dat verder duiden waar u dan die hoogbouw ziet?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik geloof niet dat ik gezegd heb heel graag, maar het zou een optie zijn. En er zijn er wel iets meer plekken langs de Rijksweg waar dat zou kunnen. Ja, ik heb dat kaartje hier

voor me. Als je daarnaar kijkt, ik ben er ook niet voor om het langs de rivier helemaal vol te zetten met hoogbouw. Die clustering waar u het over had, die spreekt me dan meer. Maar het is en blijft gewoon lastig.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Dank u wel voorzitter. Ik heb eerder Burger op 1 vaak gehoord dat ze in het centrum heel flink de hoogte in willen. Omdat ze daar...Heel vaak heeft Burger op 1 gezegd van: daar willen we niet hoogbouw, maar in het centrum, daar gaan al die appartementen. Daar gaan al die mensen kunnen wonen. Dus hoe hoog denkt u in het centrum? Wilt u dat ook beperken tot zes? Want dan gaat u uw doelstelling niet halen. Dus dan misschien vijftwintig hoog?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Misschien kunnen we het gemeentehuis optoppen tot vijftwintig. Dat zou leuk zijn midden in het centrum. Als het niet kan met optoppen, met verkeer, met ontsluitingswegen, dan moeten we misschien wel minder woningen toevoegen aan Ridderkerk. Je kan ook een keer zeggen van genoeg is genoeg. We gaan voor kwaliteit en niet voor kwantiteit.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, wilt u nou wel of geen hoogbouw in het centrum?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Als je hem niet ophangt aan de definitie hoogbouw zoals die hier gedefinieerd is, mag het best tot zes, zeven hoog in het centrum. Het zou ook af kunnen lopen naar de randen toe.

De voorzitter: De heer Ros laat het hierbij. Dan gaan wij naar partij 18PLUS. De heer Westbroek.

De heer Westbroek: Dank u wel voorzitter. Wat wij in ieder geval willen meegeven, het werd net ook al even gezegd, is toch dat het dorpse karakter voor ons wel heel erg belangrijk is. Wat betreft hoogbouw zou dat voor ons zijn dan tot en met maximaal zes lagen hoog. Bij voorkeur inderdaad aan die randen, zoals aan de rivier. En met uitzonderingen op sommige plekken, zoals de Koninginneweg, zou je ook nog iets kunnen optoppen. Dat was voor ons het belangrijkste.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1 wil daarop reageren.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Er is ook gezegd in plannen, vraag me even niet welke, we moeten kijken in hoeverre we de rivier meer kunnen benutten en de rivier beleven. Als je nou kijkt naar de flats, zoals ze bij de waterbus bij de ferry staan, hoogbouw langs de rivier, daar beleef je niet zoveel meer van de rivier. Vindt 18PLUS dat niet belangrijk?

De voorzitter: Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Of ik beleving niet belangrijk vind? Nee, beleving is ook belangrijk. Degenen die plezier hebben, dat zijn de mensen die in die flats wonen en niet de mensen die er omheen lopen voor een wandeling aan de kade. Dus dat is zeker belangrijk.

De voorzitter: Vervolgens het CDA, mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Dank u wel voorzitter. Er is ook al heel veel gezegd. Behoud van groen, dat is een punt dat al heel veel partijen hebben aangegeven. En dat staat ook voor het CDA wel, is dat wel een heel belangrijk punt. Betreft de hoogbouw, andere partijen hebben het ook al aangegeven, bij ons gaat het er niet per se om van...We hebben het weleens eerder ook gezegd en we hebben er laatst ook artikel 41 vragen over gesteld, is dat we niet dat bod van tweeduizend gaan halen. Maar inderdaad, wat is nou de impact voor Ridderkerk en kunnen we nou eens kijken van, globaler, al die puzzelstukjes waar we het toen over hadden, van wat kunnen we aan überhaupt als Ridderkerk en waar zouden goede locaties kunnen zijn? Dus het is bij wijze van spreken natuurlijk, hou je enerzijds rekening met past het bij je in een wijk, maar anderzijds is er wel aangegeven dat het ook wel meegenomen wordt, maar wat doet het bijvoorbeeld met de impact op de leefbaarheid van de wijk of de impact als het gaat om verkeersstroming? Dat zijn wel belangrijke punten die wij als CDA dan ook wel mee willen geven. Bij ons is het natuurlijk wel, het is makkelijker om inderdaad te gaan bouwen op plekken waar al hoogbouw is. Dus als er straks een Gemini gesloopt wordt, dan zou je daar wat hoger kunnen bouwen. De Koninginneweg zouden we kunnen optoppen. Alleen dan blijf je altijd inderdaad wel met het probleem zitten: hoe ga je die parkeergelegenheid regelen op zulke locaties? De Koninginneweg zouden we graag twee, drie lagen op willen toppen. Maar waar gaan we al die mensen kwijt? Waar gaan we al die auto's kwijt? En een lagere parkeernorm willen we als gemeenteraad ook niet. Dat vinden we altijd wel een uitdaging vinden we dat wel als CDA. Maar we zien er wel bijvoorbeeld kansen in, naast de Gemini, ook wel op het P.C. Hoofd-gebied om daar inderdaad wel wat hoger te gaan bouwen. Alleen het lastige is, en de heer Ros had het er ook al kort over met die Vier Jaargetijden. Dat is een voorbeeld, maar we zien wel vaak dat het lastige wordt, is, je wil eigenlijk die parkeerplaatsen in de garage. Of wat de heer Hoogendijk ook zegt, misschien wel die eerste of die tweede laags. Alleen, het kost altijd wel een stuk meer om die parkeerplaatsen onderin het gebouw te realiseren. Dus wij hebben dan als CDA wel het idee van, als je dan zoiets doet, bijvoorbeeld, pak het P.C. Hoofd-gebied en je doet twee hoge torens waar je dus die parkeerplaatsen onder die toren doet. Dan zou dat gedeelte, die toren, misschien wel wat meer het duurdere segment kunnen zijn, maar probeer dan wel in je naaste omgeving te kijken of je dan daar op die locaties dan wel een wat lager segment aan woningen kan realiseren. En daarnaast...

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man wil reageren.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik wilde wel op reageren over dat parkeerprobleem. Wat natuurlijk ook kan, is gewoon gelijkvloers parkeren, parkeerdek erboven maken, dat groen inrichten. Volgens mij is dat bij De Vier Jaargetijden ook gedaan. Dan heb je een groene... Dat ligt gewoon dan wat hoger.

Een groene ruimte tussen de flats in. En daaronder parkeren, of dan is het half verzonken. Maar dat vind ik ook een erg mooie oplossing.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Ja, prachtige oplossing. Dus dat doelde ik een beetje ook op met het punt van de heer Hoogendijk. Maar inderdaad, mevrouw Van Nes, inderdaad een goede oplossing. En het laatste wat we ons afvroegen is: we moeten ook kijken denk ik of er behoefte is aan hoogbouw. Het is toch wel een andere categorie waar je...Laat ik het zo zeggen: ik ben zelf ook met een jong gezin, dan ben je eerder op zoek naar, hoe zeg je dat, in een woonwijk, dichterbij de speeltuinen en niet per se in een flat van tien hoog dat je met je kids elke keer omhoog of laag. Dus we kunnen bij wijze van spreken wel zeggen, we bouwen vijfenzeventig Riedertoren, of vijftwintig, dat gaan we niet doen. Maar er zou ook wel een behoefte moeten zijn, ook wel binnen de Ridderkerkers, die ook op zoek is naar dit soort type woningen. En ik denk dat we dat ook wel mee moeten nemen. En dat was het, denk ik, voorzitter.

De voorzitter: U krijgt twee reacties. Eerst van mevrouw Ripmeester er daarna van de heer Ros. Mevrouw Ripmeester, Partij van de arbeid.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de oproep van de heer Mijnders. Tegelijkertijd is het zo dat heel veel jongeren niet beginnen met een eengezinswoning en juist wel op zoek zijn naar de kleinere appartementen. Wanneer er op dit moment welke woning dan ook leeg staat, zijn er zoveel reacties op dat ik denk dat je nu gaat peilen naar is het nodig, meer is van welk soort mensen wij willen aantrekken, dan is de vraag is het nodig? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, wilt u erop reageren of neemt u het voor kennisgeving aan?

De heer Mijnders: Ik wil het bijna voor kennisgeving aannemen, maar ik begrijp misschien het punt van mevrouw Ripmeester en het is niet in de zin van: bepaalde doelgroepen willen we wel en bepaalde doelgroepen willen we niet. Maar je moet ook wel kijken naar een bepaalde behoefte en je kan wel zeggen: er zijn een hoop starters op zoek naar bepaald type woningen. Maar we hebben anderzijds ook heel vaak geconstateerd dat juist een groot gedeelte van de starters inderdaad wel op zoek is naar sociale koop qua laagbouw. Als dat überhaupt nog bestaat in deze tijd. Dus volgens mij moet je niet per se op dood staren dat je dan heel veel hoogbouw gaat doen. Maar inderdaad moet gaan kijken welke type woningen, wat we onder andere in de woonvisie hebben opgenomen, is behoefte aan? En dat is niet altijd hoogbouw in dit geval.

De voorzitter: Eerst kreeg de heer Ros het woord en dan de heer Hoogendijk.

De heer Ros: Soortgelijk opmerking als mevrouw Ripmeester. Volgens mij hebben we heel veel jongeren en steeds meer senioren die behoefte hebben aan woonvormen die niet altijd een eengezinswoning zijn. Dus volgens mij moeten we veel meer denken aan studio's, beperkte kleinere

appartementen die op één of andere manier toch betaalbaar zijn voor jongeren en voor senioren.
Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Nu begrijp ik denk ik de vraag beter. Dan heb ik het verkeerd gezegd. Waar ik op doelde in de zin van hoogbouw, maar dan is het misschien goed dat we die vier categorieën hebben, is echt die landmarks en die derde categorie rondom tien hoog. Dat, dat voor misschien bepaalde doelgroepen niet, wenselijk zou zijn. Maar juist bijvoorbeeld als je kijkt naar de middenhoogbouw of de middenbouw, dan zien we daar zeker wel opties. En inderdaad, een ander type woning als in studio's, maar je hebt tegenwoordig ook juist, hoe zeg je dat, mensen trouwen wat minder vaak, dat juist drie vrienden bij elkaar willen wonen. Dat je dat soort appartementen inricht, dat zou heel goed kunnen in een categorie tussen drie en zes hoog. Dus nu begrijp ik misschien de vraag van mevrouw Ripmeester ook beter. Ik doelde op die laatste twee categorieën daarnet.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat we dan toch meer op één lijn zitten dan ik eerst dacht. Daarnaast is er nog wel een opmerking van de inspiratiesessie van Woonkompas die mij bij is gebleven. Dat is dat wij in Nederland relatief per persoon heel veel vierkante meters wensen ten opzichte van wat in de wereld gebruikelijk is en misschien ook wel ten opzichte van wat we ten aanzien van het klimaat zouden moeten kunnen vragen. Dus ik begrijp de wens van de heer Mijnders. Ik begrijp ook zijn oproep. Tegelijkertijd onderstreept de inspiratiesessie van Woonkompas wel ook juist de bouw van kleinere en gestapelde wonen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Dat laatste punt is volgens mij uit mijn hoofd keurig opgenomen in de motie rondom de prestatieafspraken, punt 3, die ingediend is namens het CDA.

De voorzitter: Ik geloof dat u elkaar gevonden heeft. Dan krijgt de heer Hoogendijk het woord, Echt voor Ridderkerk. Wilt u uw lampje aanzetten?

De heer Hoogendijk: Dank u wel voorzitter. Ik denk ook niet dat je zozeer moet gaan kijken wat de behoefte van nu is. Want het duurt nog natuurlijk wel even voordat die hoogbouw gerealiseerd is. Maar ik denk dat je vooral demografisch moet kijken wat er in de toekomst de behoefte gaat worden. En ik denk dat je dan op een heel ander plaatje uitkomt. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie dat u daar niet meer op gaat reageren. Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Ik begrijp het punt wel. Alleen het lastige in zoiets is altijd... Eén, volgens mij hebben we daar in de woonvisie ook wel rekening mee gehouden dat we juist ook inzetten op bijvoorbeeld tweehonderd extra zorgwoningen in Ridderkerk. Alleen het tweede wat ik lastig vind, wat wij als fractie ook lastig vinden is: je kan inderdaad kijken naar de toekomst, inderdaad

bepaalde vergrijzing. Maar je ziet bijvoorbeeld ook dat Ridderkerk 7% vergrijzing meer heeft dan de rest van Nederland. Dan kan je natuurlijk twee dingen zeggen: we blijven bouwen voor zo'n doelgroep. Dus inderdaad, we gaan mee met die vergrijzingen. Je kan anderzijds ook zeggen: we lopen 7-8% voor op de rest van Nederland. Misschien kunnen we juist ook wel voor die jongere doelgroepen ook wel extra gaan bouwen om het meer, misschien een gevaarlijk woord, maar om de bevolkingsdemografie meer in balans te gaan krijgen. Want uiteindelijk heb je ook vrijwilligers nodig en mensen die juist die senioren hier ook wel op een later moment, als ze wat ouder zijn, ook wel ondersteunen. Dus enerzijds zeg ik: ja, kijk ook naar de toekomst en hou ook rekening met hoe Ridderkerk groeit. Anderzijds zien wij als CDA ook wel een opdracht dat we, we zitten al heel erg hoog als het gaat om de vergrijzing vergeleken met de rest van Nederland. Dus misschien moet je dan juist ook wel de keuze maken om juist ook die demografische ontwikkeling van Ridderkerk misschien wel een beetje de andere kant op te duwen.

De voorzitter: Dank u wel en ik stel voor dat we het podium nu openen voor de ChristenUnie. Mijnheer Knappe.

De heer Knappe: Dank u wel voorzitter. Er is al heel veel gezegd. Wat voor ons duidelijk is, we hebben woningen nodig en we hebben ruimte nodig voor allerlei functies en belangen in de openbare ruimte. Dus we moeten de hoogte in, ontkomen we niet aan. En hoe hoog dat dan precies moet zijn, dat laten we graag open. We hebben het vanavond over een aantal categorieën gehad, de Ridderkerkse definitie. Wat ons betreft een prima uitgangspunt, maar het gaat vooral ook, wat VVD ook gezegd heeft, om de inpassing. Past het op de plek waar we het bedenken? Wat we daarbij als laatste nog mee willen geven: vergeet daarbij ook niet dat als we ergens hoogbouw gaan bedenken, dat we goed gaan kijken of dat dan ook in de nabijheid is van het openbaar vervoer. En denk bijvoorbeeld ook aan de route voor de HOV die we gaan aanleggen. Bekijk die relatie ook. Dat is het laatste wat we daarover willen meegeven.

De voorzitter: De heer Verweij van de SGP wil reageren.

De heer Verweij: Ik wilde eigenlijk nog even reageren op de bijdrage van de heer Mijnders, maar ik was daar net te laat. Waar ik wel instemming aan wilde betuigen, is om ook demografie te betrekken in dit vraagstuk. We hebben nu natuurlijk heel veel esthetische dingen besproken. Wat vinden we mooi, wat vinden we niet mooi et cetera. Maar wat wij ook nog willen benoemen: waar bijvoorbeeld veel behoefte aan is, is één -ouderwoningen, wat de heer Ros ook al net aanhaalde. Kleine woningen, dat is een doelgroep die wij nog niet voorbij hebben horen komen. En wat we ook nog willen benadrukken is dat doorstroming van ouderen vanuit eengezinswoningen een probleem is wat aandacht verdient. Omdat juist die doelgroep nu een groot gedeelte van de woningvoorraad wellicht onnodig en te lang bezet houdt. Dus dat zouden wij het college ook graag mee willen geven, om daar aandacht aan te besteden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat alle fracties dan gelegenheid hebben gehad om hun inbreng te uiten. En dan krijgt de wethouder als laatste het woord om nog te reageren.

De heer Van der Duijn Schouten: We nemen alles mee, voorzitter.

De voorzitter: Dan heeft u een zware tas straks.

De heer Van der Duijn Schouten: Ik zeg niet dat het allemaal gaat landen, ik zeg we nemen alles mee.

De voorzitter: Het is een mooie reactie. Dan dank ik iedereen voor zijn inbreng en sluiten we daarmee dit punt af. En ook dank voor de gegeven presentatie en het faciliteren van de discussie.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Agenda punt 5, mededelingen college. Zijn er mededelingen van het college, wethouder Van der Duijn Schouten?

De heer Van der Duijn Schouten: Nee.

De voorzitter: Dat is kort maar krachtig.

6. Rondvraag leden

De voorzitter: Dan de rondvraag leden. Zijn er leden die aan elkaar vragen te stellen hebben? Dat is niet het geval.

7. Sluiting

De voorzitter: Dan dreigen we richting sluiting te gaan. En dan had ik aan het begin een vraag gesteld. Wat is de ultieme vorm van hoogbouw? De heer Kardol die wil iets zeggen.

De heer Kardol: Dank u voorzitter. Ik wilde vragen: is het antwoord dat het een intrigerend concept is dat verder gaat dan alleen de fysieke dimensies?

De voorzitter: Dat is een prachtig antwoord, maar ik had het eigenlijk meer in de humoristische sfeer gezocht. Het antwoord was een luchtkasteel. Hiermee wens ik u nog een fijne avond en tot ziens binnenkort.